

Leerkrachthandleiding
M6 (start)
Fictie

Les 1 - 20 : 'De Gorgels'

Inhoudsopgave

Overzicht 'De Gorgels' – Jochem Myjer	5
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5.....	6
Les 1.....	8
Les 2.....	12
Les 3.....	14
Les 4.....	16
Les 5.....	18
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10.....	21
Les 6.....	22
Les 7.....	24
Les 8.....	26
Les 9.....	28
Les 10.....	30
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 11-15.....	33
Les 11.....	34
Les 12.....	36
Les 13.....	38
Les 14.....	40
Les 15.....	42
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 16-20.....	45
Les 16.....	46
Les 17.....	48
Les 18.....	50
Les 19.....	52
Les 20.....	56
Antwoorden bij het teamboekje	59
Antwoorden bij toetsen	67
Kopieerbladen woordenschat en schrijfopdracht.....	71

Overzicht 'De Gorgels' – Jochem Myjer

Les	1-5	6-10	11-15	16-20
Bladzijden	7 t/m 32	33 t/m 54	55 t/m 93	94 t/m 132
Woorden van de week	het fluitconcert enige de richting de bioloog de verrekijker geconcentreerd de straaljager het gaspedaal onverstaanbaars onderbrak geschokt opgezette	chagrijnig de flits de borstkas topfit haarfijn plechtig meerdere de pilaar dringende waken gespot kwetteren	oplichten opgezwollen bladeren vertrekken de boxershirt de haven de veerboot geen tijd te verliezen de geul de vin de code de beschutting	de garnalen(boot) de kaken stijf op elkaar houden verwonden onder de indruk zijn toevoegen aan krioelen de plattegrond in opleiding snelstromende geconcentreerd wazige het vlot
Lezen en team-opdrachten	In eigen woorden aangeven wat er bedoeld wordt met 'witte stinkverf' en 'de dode dierentuin' en gevoelens verhelderen.	Voorspellen hoe het verhaal verder gaat.	Antwoorden vinden op de vraag hoe Melle erachter komt hoe Bobba kan genezen van de beet van de Brutelaar.	Het plan samenvatten en uit de tekst halen op welke manier Melle de Brutelaars gaat verjagen.
Toets-opdrachten*	Begrijpend lezen: 5 meerkeuzevragen Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen	Begrijpend lezen: 5 meerkeuzevragen Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen	Begrijpend lezen: 5 meerkeuzevragen Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen	Begrijpend lezen: 5 meerkeuzevragen Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen
Schrijf-opdrachten**	Betekenis figuurlijk taalgebruik weergeven in een illustratie.	Brief aan Melle's vader schrijven waarin om meer duidelijkheid wordt gevraagd.	Informatie over de Groenlandse Brutelaar weergeven op een informatieposter.	Verhaal schrijven over hoe Melle en de Gorgels de Brutelaars hebben verjaagd.

*Toets: Op de vierde dag wordt de toets afgenomen. De toets kent twee onderdelen: begrijpend lezen en woordenschat. De leerlingen maken de toets individueel en de toets wordt daarna gelijk nabesproken. Als meerdere leerlingen het verkeerde antwoord gekozen hebben, is het van belang om de denkstappen nog eens hardop voor te doen en in de week erna extra aandacht aan te besteden via modeling.

**Schrijfopdrachten: Er kan voor gekozen worden om een schrijfopdracht uit te spreiden over twee weken. Maak in dat geval een keuze uit de bovenstaande opdrachten.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5

'De Gorgels' – Jochem Myjer

Midden in de nacht wordt Melle wakker. Er zit een vreemd wezentje op de rand van zijn bed. Het lijkt wel een bolletje wol, met armpjes en beentjes en twee harige, puntige oren. Maar als Melle het licht aandoet, is het wezentje verdwenen. Als hij er op school over vertelt, lacht iedereen hem uit. Zelfs papa, die bioloog is, zegt dat het onzin is, dat zulke wezentjes niet bestaan. Maar Melle weet zeker wat hij gezien heeft...

De lesdoelen van les 1-5:

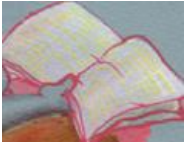
'De Gorgels' – Jochem Myjer blz. 9 t/m 32	
Verhalend: (spanning/familie/ geheim)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijnen herkennen en volgen.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de woorden van de week opzoeken in het woordenboek en de betekenis verduidelijken met illustratie en betekenisvolle zin. - De leerlingen kunnen samengestelde woorden herkennen en aangeven waarom het een samengesteld woord is. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. afbeeldingen.
Begrijpend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen op basis van aanwijzingen voorspellen waar het verhaal over gaat en wat het schrijfdoel van de auteur is. - De leerlingen kunnen uitleggen wat er wordt bedoeld met 'Witte stinkverf.' - De leerlingen kunnen uitleggen hoe Melle zich voelt nadat hij met zijn vader heeft gepraat.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenis van figuurlijk taalgebruik weergeven in een illustratie.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 1-5):

- Stel teams samen en bepaal de maatjes.
- Zet het digibordschema 'De Gorgels' les 1-5* klaar.
- Hang de woordmuur op.
- Leg de teambakken klaar met boeken, teamboekjes, werkschriften en voldoende kopieën van teamwoordbonnen.*
- Leg een bakje klaar dat kan dienen als schatkist voor de teamwoordbonnen (teamopdrachten).
- Leg de kaart 'Voorspellen met de dobbelsteen' en een dobbelsteen voor elk team klaar (les 1).*
- Leg een bakje klaar dat kan dienen als schatkist voor de teamwoordbonnen (teamopdrachten).
- Leg tekenpapier (A3 formaat) en tekenmateriaal klaar (les 1).*
- Leg per team mapjes klaar voor het teamwoordenboek (les 2).
- Leg per team 4x de studiewijzer 'woord en betekenis'* klaar (les 2).
- Leg het kopieerblad 'afbeeldingen'* klaar (les 3).
- Leg de toetsboekjes klaar (les 4).
- Leg de logboekjes klaar (les 4 - facultatief).
- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 4 - facultatief).
- Leg tekenpapier (A3 formaat) en tekenmateriaal klaar (les 5).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
1.	het fluitconcert	6	<i>Fluitmuziekuitvoering voor publiek.</i>
1.	enige	6	<i>Een vrij klein aantal.</i>
1.	de richting	6	<i>Kant die je opgaat of wilt.</i>
1.	de bioloog	11	<i>Natuuronderzoeker.</i>
2.	de verrekijker	15	<i>Instrument om over grote afstanden te kijken.</i>
2.	geconcentreerd	15	<i>Met alle aandacht erbij.</i>
2.	de straaljager	17	<i>Heel snel jachtvliegtuig.</i>
2.	het gaspedaal	17	<i>Klep onderin de auto waarmee je gas geeft.</i>
3.	onverstaanbaars	19	<i>Zonder dat je kunt begrijpen wat er wordt gezegd.</i>
3.	onderbrak	20	<i>Iemand laten stoppen.</i>
3.	geschokt	20	<i>Van slag, ontdaan, van streek.</i>
3.	opgezette (dier)	23	<i>Een techniek om een dood dier te goed te houden.</i>

Les 1

**Samenwerk
vaardigheid:**

- Door de teams te bepalen.

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen op basis van aanwijzingen voorspellen waar het verhaal over gaat en wat het schrijfdoel van de auteur is.

Materialen:

- 'De Gorgels' blz. 9 t/m 14
- Brain Game, nr. 35
- Groepsvormingsactiviteiten, nr. 18
- per team een A3
- voorspelkaart en dobbelsteen per team
- werkschrift les 1-5
- teamboekje les 1-5
- woordmuur

INTRODUCTIE

“Vandaag gaan we beginnen met Success for All in M6. Sommige onderdelen zijn nieuw in M6. Sommigen zijn hetzelfde als bij alle lessen van Success for All; we lezen weer in mooie boeken en we werken samen in teams. Natuurlijk gaan we vandaag starten met een nieuw boek. Voordat we met het boek gaan beginnen gaan we eerst een naam en een yell bedenken voor de teams. Dit doen we net als in E5: we overleggen eerst in het team en bedenken dan een teamnaam en een yell die daar goed bij past. Maar eerst gaan we een spel spelen en tijdens dit spel moet je goed samenwerken.”

Brain Game, nr. 35: 'Vroemmm iek!'

tijd

5 minuten

TEAMNAAM EN TEAMBOEKJE

Zie Groepsvormingsactiviteiten, nr. 18: 'In de cirkel'

1. Uitleg. “Overleg in je team wat je de afgelopen tijd hebt ondernomen. Misschien heb je een bijzonder plekje bezocht of iets heel leuks gedaan in de vakantie. Schrijf of teken dat in jouw hoekje van de poster. Kijk of er ook iets is wat je allemaal gedaan hebt, misschien heb je allemaal wel een keer een heerlijk ijsje gegeten of zijn jullie allemaal naar Afrika op safari geweest. Dat kun je dan gebruiken voor je teamnaam (en je teamyell). Als mijn teamleden en ik allemaal op safari zijn geweest kunnen wij ons team het ‘wildebeestenteam’ noemen of het ‘Jeep met open dakteam’. Maar voordat we gaan overleggen, gaan we eerst even afspreken hoe we dat gaan doen. Wie weet nog met welke stem je gaat overleggen?” **Geef kort tijd om na te denken, te overleggen met maatje en geef dan een beurt.** “Je overlegt met je overlegstem of fluisterstem. Een overlegstem is een zachte stem, je maatje en je team kunnen je stem dan horen, maar de rest van de klas niet. Ga nu in je team overleggen wat je hebt gedaan in de vakantie. We spreken af dat we om de beurt praten en zorg dat iedereen aan de beurt komt. Als iedereen de beurt heeft gehad, ga je nadenken over wat jullie allemaal hetzelfde hebben en dat schrijf je dan in de middelste cirkel. Als er iets is wat jij alleen gedaan hebt en je teamleden niet dan schrijf je dat in je eigen cirkel. Voor het bedenken van jullie teamnaam en yell kijk je goed naar wat in de middelste cirkel staat.” **Geef tijd voor overleg in het team.**

DDU

tijd

10 minuten

tip

Kijk of de opdracht goed begrepen wordt en stuur bij als dat nodig is.

Geef van elk team een leerling de beurt (b.v. met lollystokjes of nummers) om de naam te zeggen en hoe ze daarop gekomen zijn, waardeer de originaliteit en of het een echte teamnaam is.

2. Schrijver van de dag. “Overleg wie van jullie de schrijver van de dag/week wordt. Die schrijft de teamnaam op de A3 poster. Als jullie deze week nog meer bedenken wat je samen hebt, dan mag je dat erbij tekenen.”

3. Teamboekje en teamlijst. “In jullie teambakje ligt een teamboekje. In E5 waren jullie gewend dat iedereen een eigen werkschrift had. Die hebben jullie nu nog steeds, maar hier komen alleen de woorden van de week nog in te staan. De opdrachten die gemaakt moeten worden, komen in het teamboekje. Eén werkschrift dus, voor het hele team. Voorin het teamboekje staat een teamlijst. Hierop noteert de schrijver van de dag de punten die het team verdient als er goed samengewerkt wordt. Deze teamlijst ziet er anders uit dan in E5. Jullie kunnen nog steeds punten verdienen voor de samenwerkvaardigheden, maar jullie kunnen nu ook de punten opschrijven voor de teamopdrachten en de punten voor de woordbonnen. Iedere week bepalen jullie per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van week 1. Elk team krijgt van mij (10) punten voor ‘Maak de opdracht af’ omdat het elk team gelukt is een echte teamnaam te bedenken en een samenwerkvaardigheid te bepalen. Aan het einde van de les mag ieder team de punten optellen en na vijf lessen gaan we kijken welk team het team van de week is geworden. Morgen gaan jullie de eerste teamopdrachten maken.”

///

VOORSPELLEN: NIEUW BOEK

Doel: De leerlingen kunnen op basis van aanwijzingen voorspellen waar het verhaal over gaat en wat het schrijfdoel van de auteur is.

DDU **1. Uitleg.** “De titel van het boek geeft duidelijk aan waar het boek over gaat: De Gorgels. Maar wat zijn Gorgels eigenlijk? Laten we het boek eens even snel doorbladeren. Wat valt op aan dit boek?” **DDU.** “Op de achterkant van het boek staat een foto van de schrijver Jochem Myjer. Die kennen we wel! Hij is cabaretier, altijd heel druk en maakt veel grapjes. Ook valt me op dat er in dit boek veel mooie tekeningen staan.”

2. Opdracht. “Ieder team gooit met de dobbelsteen en kijkt op de kaart welke opdracht bij het aantal ogen van de dobbelsteen hoort. Zoek de aanwijzingen op in het boek en overleg wat jullie teamantwoord is. Zorg ervoor dat iedereen dat teamantwoord kan geven. Als je klaar bent, kun je nog eens met de dobbelsteen gooien en een volgende vraag gaan opzoeken in het boek.”

GH **Geef tijd om te bladeren in het boek, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en schrijf de belangrijkste voorspellingen op en waardeer de antwoorden met punten.**

///

tip *Schrijf de voorspellingen op in de verhaalkaart.*

3. Schrijversdoel. “De schrijver heeft het boek geschreven met een bepaald doel, wat is dat doel denk je?” **DDU.** “De schrijver wil ons vermaken met een mooi verhaal.”

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Uitleg. “Net zoals bij de eerdere lessen van Success for All beginnen we de les met het opschrijven van de woorden van de week. Ik lees ze eerst hardop voor.”

2. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.

3. De leerlingen schrijven de woorden in het werkschrift op.

**tijd
klaar**

10 minuten
woordenlijst aanvullen

4. Woorden van de week. “Vandaag gaan we kijken wat we van de eerste vier woorden weten. Het eerste woord is ‘het fluitconcert’. Ik zie dat het woord een samengesteld woord is. Het bestaat uit twee delen: ‘fluit’ en ‘concert’. Fluiten is het geluid wat vogels maken en mensen

kunnen ook fluiten. Nu het tweede woord 'concert'. Ik weet niet precies wat het betekent maar wel dat het met muziek te maken heeft. Wat weten jullie van het woord 'concert'? Denk zelf even na en overleg daarna met je maatje/team wat jullie weten van het woord 'concert'."

GH
///
GH
///
→
tip

Geef de leerlingen de mogelijkheid om eerst zelf na te denken en daarna uit te wisselen met het team. Geef via het trekken van een lollystokje een beurt. Waardeer actief luistergedrag met punten voor het team. "Ik schrijf dit achter het woord op de woordmuur. Nu de andere woorden: 'enige', 'de richting' en 'de bioloog'. Bespreek met je maatje/team wat je weet van deze woorden. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje/teamlid zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben."

Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje/nummer wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) het actief luistergedrag en leg uit dat het team daarom de punten krijgt.

Noteer de suggesties op de woordmuur.
Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.

4. Woordenlijst. "Na het lezen vul je de woordenlijst verder in. Je vult de betekenis in, en maakt een betekenisvolle zin. Denk er eens over na of de volgende zin een betekenisvolle zin is: 'Ik luisterde naar het fluitconcert en ik vond het mooi.'" **DDU.** "Dit is geen goede betekenisvolle zin, want je kan de betekenis er niet uit afleiden. Dit zou wel een betekenisvolle zin zijn: 'Ik luisterde naar een uitvoering van mensen die op een fluit speelden, en vond het een mooi fluitconcert.' De woordenlijst hoeft vandaag niet af, hier mag je de rest van de week aan werken.

Straks vul je samen met je team met één van de woorden van vandaag een teambon in en die stop je in de schatkist. Bij de afronding van de les/Bij les 5 (naar keuze) gaan we de zinnen van de teambonnen bespreken."

VOORLEZEN

Doel: De leerlingen worden gestimuleerd in hun fantasie- en beeldingsvermogen en de leesmotivatie wordt vergroot.

tip *Tijdens het voorlezen kan ervoor gekozen worden om de leerlingen de teamposters af te laten maken.*

tip
1. Voorlezen. Lees bladzijde 9 t/m 14 voor. Model tussendoor het verhelderen van moeilijke woorden (bijv. 'tuurde' - blz. 9, 'spitsmuis' - blz. 9, 'tot de bodem uitzoeken' - blz. 10, en/of 'spreeuwen' - blz. 12).

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

GH
///

1. Voorspellen. "Denken jullie dat het bolletje wol echt is of heeft Melle inderdaad een grote fantasie?" **GH. Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje/nummer wie een beurt krijgt. Waardeer een goede samenwerking en leg uit dat het team daarom de punten krijgt.**

2. Woorden van de week. "We hebben op de woordmuur geschreven wat we van de eerste vier woorden weten. Als het goed is weten we nu na het lezen en verhelderen wat de woorden betekenen. Elk team krijgt zo van mij één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..)"

GH
Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden

/// besproken. Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.

terugblik

- samenwerkbaarheid
- voorspellen nieuw boek/doel schrijver
- woorden van de week
- voorlezen
- punten en feedback

voortuitblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

Les 2

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen uitleggen wat er wordt bedoeld met 'Witte stinkverf.'
- De leerlingen kunnen uitleggen hoe Melle zich voelt nadat hij met zijn vader heeft gepraat.

Materialen:

- 'De Gorgels' blz. 15 t/m 18
- teamboekje les 1-5
- werkschrift les 1-5
- per team een mapje voor het teamwoordenboek
- per team 4x de studiewijzer 'woord en betekenis'
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

vooruitblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de middelste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.

tijd klaar 5 minuten
maatje helpen, woordenlijst

GH **2. Woorden van de week.** "Bespreek de woorden 5 t/m 8 en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur.**

/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**
"De hints op de woordmuur gaan je helpen bij het verhelderen van de woorden."

3. Woordenlijst/bonnen. Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen uitleggen wat er wordt bedoeld met 'Witte stinkverf' en hoe Melle zich voelt nadat hij met zijn vader heeft gepraat.

DDU **1. Uitleg.** "Het leesdoel van deze week is verhelderen. Wat doen we eigenlijk als we woorden of zinnen gaan verhelderen?" **DDU.** "Als we woorden of zinnen verhelderen, leggen we iets in onze eigen woorden uit. Zo kunnen we het voor onszelf beter onthouden, en het anderen beter laten begrijpen. In het teamboekje staan een aantal vragen. Hier gaan jullie antwoord op geven in jullie eigen woorden. Jullie kunnen vandaag ook beginnen met de opdrachten die horen bij de woorden van de week. Je gaat dan op zoek naar samengestelde werkwoorden en jullie maken een begin met jullie eigen teamwoordenboek. Je krijgt van mij vier keer het blad 'woord en betekenis.' Deze vul je in met vier woorden van de week en deze gaan in een mapje. De woorden leg je, net als in een echt woordenboek, op

alfabetische volgorde. Als jullie klaar zijn, gaat het teamwoordenboek in jullie teambak. Volgende week vullen jullie je eigen teamwoordenboek verder aan. Voordat je in het boek gaat lezen, overleggen jullie welke opdrachten jullie vandaag gaan maken. Lees dan de opdrachten in het teamboekje nog een keer goed door. Als je tijdens het lezen van het boek iets ziet wat het aanwijzing kan zijn voor de betekenis van een woord of stukje tekst, plak je op dat stukje tekst een memo. Ook kan je een memo plakken op woorden waarvan je de betekenis niet kent. Na het zelfstandig lezen ga je met je maatje de memo's bespreken en samen met het team schrijven jullie de antwoorden in het teamboekje. Denk aan de samenwerkvaardigheden waar jullie aan willen werken en denk ook aan de tips en tops die jullie de vorige keer hebben gekregen." **Geef tijd voor het lezen van de opdrachten en het plannen.**

tijd	<u>5 minuten</u>
	2. Zelfstandig lezen: bladzijde 15 t/m 18, memo's plakken op mogelijke antwoorden of op woorden waarvan de leerling de betekenis niet kent.
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	woordenlijst aanvullen
	3. Maatje: memo's vergelijken en verduidelijken.
///	<u>10 minuten</u>
klaar	duolezen: blz. 17 t/m 18, met de nadruk op vloeiend lezen
	4. Team: planning en uitvoeren van de opdrachten.
tijd	<u>15 minuten</u>
///	Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH	1. Teamopdrachten. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledig aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.
	2. Woorden van de week. "We hebben op de woordmuur geschreven wat we van de middelste vier woorden weten. Als het goed is weten we nu na het lezen en verhelderen wat de woorden betekenen. Elk team krijgt zo van mij één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Terwijl jullie dat doen gaat de groep raden om welk woord het gaat. Het uitleggen mag op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..)"
GH	Geef elk team een woord van de week (of laat elk team een woord kiezen), geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Nadat alle teams hun woord gepresenteerd hebben, worden de antwoorden besproken.
///	Waardeer een goed teamantwoord en een goede presentatie van het woord met punten.
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - lezen en teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - lezen en teamopdrachten

Les 3

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen uitleggen wat er wordt bedoeld 'De dode dierentuin'.
- De leerlingen kunnen in twee of drie zinnen vertellen wat er tijdens de zoektocht naar het boek gebeurde.

Materialen:

- 'De Gorgels' blz. 19 t/m 25
- teamboekje les 1-5
- werkschrift les 1-5
- kopieerblad 'afbeeldingen', les 3

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

vooruitblik

- lezen en teamopdrachten
- woorden van de week

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.

tijd 5 minuten

klaar maatje helpen, woordenlijst

2. Woorden van de week. "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer met punten. Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.**

GH

///

3. Woordenlijst/bonnen. "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen uitleggen wat er wordt bedoeld met 'De dode dierentuin' en in twee of drie zinnen vertellen wat er tijdens de zoektocht naar het boek gebeurde.

1. Uitleg. "We gaan vandaag de hoofdstukken 'De vreemde bromstem' en 'Het boek' lezen en met de tekst van deze hoofdstukken de laatste teamopdrachten van deze week maken. Ook deze opdracht gaat over dat de schrijver Jochem Myjer iets vergelijkt met iets anders. De Gorgel vergelijkt hij met een bolletje wol en de poep van zeemeewen met witte stinkverf. De schrijver zorgt er zo voor dat je een plaatje in je hoofd daarbij krijgt. Als je aan een Gorgels denkt dan zie je in je hoofd iets wat op een bolletje wol lijkt. Bij de opdracht van vandaag is dit ook weer het geval. Het gaat dit keer niet over een titel maar over iets wat Melle in het hoofdstuk 'Het boek' zegt. Lees eerst de teamopdracht van vandaag goed door, overleg in je team hoe jullie het aan gaan pakken en ga dan zelfstandig lezen. Natuurlijk plak je ook memo's op woorden die je niet goed begrijpt en die je straks met je maatje wilt bespreken."

tijd

klaar

2. Zelfstandig lezen: blz. 19 t/m 25 en memo's plakken op moeilijke woorden/stukjes tekst.

10 minuten

woordenlijst aanvullen

3. Maatjeswerk: memo's vergelijken, moeilijke woorden bespreken en aan elkaar uitleggen.

tijd klaar	<u>10 minuten</u> duo-lezen: blz. 23 t/m 25, met de nadruk op vloeiend lezen
tijd klaar GH	4. Team. “We hebben vandaag de hoofdstukken ‘De vreemde bromstem’ en ‘Het boek’ gelezen. In je team gaan jullie overleggen wat de schrijver ‘een dode dierentuin’ noemt en beschrijf je in twee of drie zinnen wat er gebeurt in papa’s werkkamer.”
tijd klaar GH	<u>10 minuten</u> teamwoordbon
GH	5. Groep. Laat de teams vertellen wat ze als teamantwoord hebben op de vraag wat vergeleken wordt met ‘Een dode dierentuin’ en wat de overeenkomsten zijn. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst.
///	Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH	<p>1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkvaardigheid de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.</p> <p>2. Woorden van de week. “Nu gaan we met alle woorden nog even oefenen. Deze keer doen we dat met <u>afbeeldingen</u>. Bij elke afbeelding past een woord van de week. Soms passen twee woorden bij een plaatje, maar één woord past het beste. Dat woord schrijf je bij de afbeelding.” Geef tijd voor het maken van het werkblad.</p>
facultatief	<p>(Voordat de antwoorden besproken worden in de groep kunnen de leerlingen eerst hun antwoorden vergelijken met hun maatje.)</p> <p>Laat de leerlingen per zin steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen.</p>
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - lezen en teamopdrachten - punten en feedback
facultatief	- bespreken van de teamwoordbonnen en bepalen van de punten
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - voorbereiding op de schrijfpdracht

Les 4

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'De Gorgels' blz. 26 t/m 28
- werkschrift les 1-5
- toetsboekje, toets les 4
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:
- Tips en Tops
- logboekjes
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - lezen en teamopdrachten
- woorden van de week

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfoopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst of de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 26 t/m 28 en maken van de vragen.

tijd 20 minuten

klaar

woordenlijst afmaken, stillezen

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJF-/TEKENOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen aangeven wat er bedoeld wordt met figuurlijk taalgebruik.

1. Uitleg. "Tijdens les 5 hebben we de tijd om de opdrachten af te maken, maar er is ook altijd een schrijfoopdracht. Deze week is het een tekenopdracht. Afgelopen lessen hebben we aldoor dingen met elkaar vergeleken. Of beter gezegd: de schrijver deed dat in de tekst die wij gelezen hebben. Hij zorgde op deze manier ervoor dat je een plaatje van iets in je hoofd krijgt. Stel dat je leest: 'Zijn ogen waren zo zwart als de nacht'. Wat weet je dan van deze ogen?" **DDU.** "Dan weet je dat de ogen erg donker zijn, want de nacht is ook donker. Als je zoiets omschrijft dan maak je gebruik van figuurlijk taalgebruik. Het tegenovergestelde is letterlijk taalgebruik, dan bedoel je precies wat je zegt. Als ik zeg: 'Ga allemaal zitten!', gebruik ik dan figuurlijke taal of letterlijke taal?" **DDU.** "Ik zeg dan precies wat ik bedoel, namelijk dat jullie moeten gaan zitten."

DDU

DDU

- DDU** Maar nu heb je geld van mij geleend en wil je het teruggeven. Ik zeg dan: 'Ach, laat maar zitten.' Wat bedoel ik nu dan?" **DDU.** "Ik bedoel niet dat het geld moet gaan zitten, maar dat je het niet terug hoeft te geven. Laat maar zitten is figuurlijk bedoeld, ik zeg dan eigenlijk laat het geld maar op de plek waar het nu is."
- 2. Opdracht.** "Morgen gaan jullie een poster maken over figuurlijk taalgebruik. Op bladzijde 27 onderaan staat de zin: 'De ogen van vader schoten meteen naar het boek boven op de kast.' Overleg met je team hoe je dit zou kunnen tekenen en wat de schrijver met deze zin bedoelde te zeggen." **Geef tijd voor overleg en het komen tot een teamantwoord. Waardeer goede samenwerking en juiste teamantwoorden met punten.**
- GH**
///
→ *Als er tijd over is kunnen de leerlingen de tekening bij de zin: 'De ogen van vader schoten meteen naar het boek boven op de kast' maken.*

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

- 1. Logboekje.** "Vandaag deel ik de logboekjes uit. Ik bespreek met jullie de opdrachten en dan ga je met je team bespreken welke opdracht je voor de volgende keer gaat maken."
Deel de logboekjes uit en bespreek de opdrachten.
- tijd** 5 minuten
- 2. Opdracht.** "De vorige keer hebben we op het bord geschreven wie van jullie vandaag uit zijn (thuis)leesboek gaat voorlezen. Eerst vertel aan je teamleden gaat vertellen waar je boek over gaat. Tijdens het lezen luisteren je teammaatjes goed naar jou."
- tip** *Als een leerling geen boek van thuis mee heeft, kan het een stukje lezen uit een boek van school.*
- 3. Voorlezen aan het team. Geef de leerlingen de tijd om hun stukje voor te lezen.**
- tijd** 10 minuten
- 4. Tips en Tops. De teamleden vullen nu hun lijstje met Tips en Tops in.** "Vertel nu aan elkaar waarom je een tip of een top gegeven hebt en leg goed uit waarom."
- tijd** 10 minuten
- 5. Groep. Bespreek hoe het gegaan is met de boekenclub. Geef eventueel punten voor 'Luister actief.'** *Wie dat wil mag voorlezen aan de groep. De groep kan dan tops geven.*
- tip**

FACULTATIEF: TECHNISCH LEZEN

Doel: De leerlingen kunnen woorden met een leesmoeilijkheid correct en vloeiend lezen.

- 1. Uitleg.** "Elke week lezen we ook woordrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Dit zijn woorden uit het verhaal die een leesmoeilijkheid hebben, zoals bijvoorbeeld woorden met een -c-, woorden met -eau, hele lange woorden of leenwoorden uit het Engels of Frans. Hoe vaker je een woord leest, hoe makkelijker en sneller je de woorden kunt lezen als je ze een volgende keer tegenkomt."
- 2. Lees de woorden van les 4 in het teamboekje hardop voor. Lees ze daarna in koor.**
- 3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 controleert of de woorden goed gelezen worden. Wisselen van beurt.**
- tijd** 5 minuten
- **Noteer welke leerlingen de rijtjes correct en vloeiend kunnen lezen (kopieerblad 'vloeiend lezen').**

AFRONDING

- terugblik**
- toets
  - voorbereiding schrijfpdracht
  - punten en feedback
-
- facultatief**
- boekenclub: "Wie leest volgende week?" **Zet de namen op het bord.**
  - logboekjes: "Deze nemen jullie mee naar huis."
- voorblick**
- schrijfpdracht

- team van de week

Les 5

Lesdoel: - De leerlingen kunnen de betekenis van figuurlijk taalgebruik weergeven in een illustratie.
- De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ik heb opgedaan de voorspellingen beoordelen en aanvullen.

Materialen: - 'De Gorgels' blz. 29 t/m 32
- teamboekje les 1-5
- tekenpapier (A3 formaat) en tekenmateriaal

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding op schrijf-/tekenopdracht

vooruitblik - schrijfpdracht
- inleveren woordlijsten
- team van de week

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Opdracht. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde en de betekenisvolle zinnen met de woorden opgeschreven hebben.

2. Inleveren van de woordenlijst. "Vandaag levert iedereen zijn woordenlijst in. Ik ga deze lijst nakijken. Als een lijst goed ingevuld is, met woorden met de juiste betekenis en betekenisvolle zinnen, verdient het team punten. Het is natuurlijk een prestatie van jullie allemaal, omdat jullie als team goed samenwerken."

TEAMOPDRACHTEN: AFMAKEN EN POSTER MAKEN

Doel: De leerlingen kunnen de betekenis van figuurlijk taalgebruik weergeven in een illustratie.

1. Zelfstandig lezen/voorlezen: blz. 29 t/m 32.

2. Uitleg. "Vandaag hebben we de tijd om de opdrachten af te maken, maar er is ook een nieuwe opdracht, een tekenopdracht. Gisteren hebben we de zin: 'De ogen van vader schoten meteen naar het boek boven op de kast' uitgelegd. We hebben bedacht hoe we dit moeten tekenen en wat de schrijver met deze zin wilde zeggen. Als je zoiets omschrijft dan maak je gebruik van figuurlijk taalgebruik. Figuurlijk taalgebruik is 'alsof taal'. Je zegt dan iets alsof het zo is. Maar de meeste zinnen zijn gewone zinnen. Hoe noem je zinnen die het tegenovergestelde van figuurlijk taalgebruik zijn? Bedenk met elkaar een voorbeeld van zo'n zin." **DDU.** "Het tegenovergestelde van figuurlijk is letterlijk taalgebruik. Als je iets letterlijk bedoelt dan zeg je precies wat je bedoelt. Vandaag gaan we van 'Witte stinkverf', 'De dode dierentuin' of 'Je oren spitsen' een poster maken waarmee we de betekenis duidelijk maken. De afvinklijst uit het teamboekje gaat je daarbij helpen. Hierin vind je de stappen die je moet nemen voor het maken van een poster. Overleg nu welke opdrachten jullie nog verder af moeten maken en waar jullie eerst mee aan het werk willen." **Geef tijd voor overleg.** "Elk team gaat nu aan het werk. Zorg ervoor dat je de opdrachten allemaal afkrijgt en dat iedereen weet wat jullie bij de opdrachten geschreven hebben."

DDU

3. Opdracht: opdrachten van de week, zoeken van de betekenissen van figuurlijk taalgebruik en maken van de posters.

tijd

25 minuten

klaar

voorbereiden op de presentatie

///

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

- tijd** **4. Presentatie van één opdracht.** “Jullie gaan nu als team één opdracht presenteren aan de groep. Overleg welke opdracht jullie gaan presenteren en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep.”
10 minuten
- tijd** **5. Laat de teams de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week.**
10 minuten
- tijd** **6. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak (“Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?”) voor de volgende week.**
/// 5 minuten
Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

TERUGBLIK OP VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze opgedaan hebben de voorspellingen beoordelen en aanvullen.

- 1. Uitleg.** “We zijn nu al 5 lessen bezig met het boek ‘De Gorgels’. Met de dobbelsteen hebben we allerlei voorspellingen gedaan over het boek. Vandaag gaan we kijken of we het nog steeds eens zijn met onze voorspellingen. Voorspellingen kunnen uitkomen, maar het is natuurlijk helemaal niet raar dat ze soms ook niet uitkomen. De schrijver kan je bijvoorbeeld op een verkeerd been hebben gezet.”
- 2. Opdracht.** “We gaan eerst kijken naar ‘wie’. We hebben voorspeld dat het boek gaat over (*vul aan wat het antwoord van de groep was*). Nu we al 5 dagen in het boek hebben gelezen weten we nu meer over de hoofdpersonen van het boek. Hebben we het juist voorspeld?” **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen.** “Dan gaan we nu kijken naar de plek. Waar speelt het verhaal zich af? We denken dat het verhaal zich afspeelt op een eiland. Klopt dit met wat we nu gelezen hebben?” **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. Ga zo alle punten van de voorspelling langs en laat de teams overleggen welke argumenten ze hebben of iets te veranderen of de voorspelling zo te laten staan.**
- tip** *Als leerlingen moeite hebben met het vinden van argumenten, model dan voorbeelden van argumenten op basis van aanwijzingen in het boek.*
- 3. Afronding.** “We hebben de voorspellingen aangepast met dat wat we nu weten over het verhaal. Maar het verhaal is natuurlijk nog niet afgelopen. Er kan nog veel gebeuren en misschien gaat het verhaal dan een andere kant op. Als het boek helemaal uit is dan kunnen we kijken of onze voorspelling helemaal is uit is gekomen.”

AFRONDING

- facultatief** **1. Schatkist.** “In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. Op jullie teamlijst heb je geschreven welke woorden je gebruikt hebt voor het maken van een mooie zin. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende week. Ik heb de woordbonnen allemaal bekeken en ik wil jullie een paar heel mooie zinnen laten horen.”
- ///** **Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon betekenisvol is. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord en een betekenisvolle zin goed op de woordbon zijn ingevuld. Besteed extra aandacht aan de zinnen, doe eventueel hardop denkend voor wat een zin betekenisvol maakt.**
- 2. Woordenlijst.** “Vandaag levert iedereen de woordenlijst en de teamboekjes in. Deze wordt nagekeken en de punten worden opgeteld bij de punten van jullie teamlijst.”

tip

Bij het nakijken van de woordenlijsten is het van belang om te letten of ieder teamlid de juiste bladzijden genoteerd heeft en een betekenisvolle zin heeft bedacht bij elk woord. Gebruik deze informatie om volgende week de instructie toe te spitsen op dat waar de meeste leerlingen moeite mee hebben. Als (bijna) alle leerlingen in staat zijn om betekenisvolle zinnen te formuleren, dan kunnen de eisen aan de zinnen wat verhoogd worden (bijvoorbeeld door te stellen dat het een zin moet worden met een duidelijke wie-/waar-/wanneerdeel of met bijvoeglijke naamwoorden).

GH
///

3. Terugblik. “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en .... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.” **Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Maak het team van de week bij les 6 bekend.**

4. Vooruitblik. “De volgende keer lezen we verder in ‘De Gorgels’.”

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10

De lesdoelen van les 6-10:

'De Gorgels' – Jochem Myjer blz. 33 t/m 54	
Verhalend: (spanning/familie/ geheim)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijnen herkennen en volgen.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van woorden in het woordenboek opzoeken en de betekenis verduidelijken met een illustratie en betekenisvolle zin. - De leerlingen kunnen de woorden 'de borstkas' en 'de pilaar' opzoeken op de site www.wikikds.nl en de bijzonderheden noteren. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. woordwebben.
Begrijpend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen voorspellen wie er met 'de anderen' bedoeld wordt. - De leerlingen kunnen voorspellen wat er gebeurt als de 'r in de maand' zit. - De leerlingen kunnen aan de hand van de titel voorspellen wat Melle gaat doen. - De leerlingen kunnen voorspellen of Melle het boek met de gele briefjes zou kunnen pakken. - De leerlingen kunnen voorspellen wat er achter de rode deur zit.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een brief aan Melle's vader schrijven waarin ze vragen om meer duidelijkheid.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 6-10):

- Kijk de opdrachten van les 1-5 na en leg de teamboekjes 'De Gorgels' klaar.
- Zet het digibordschema 'De Gorgels' les 6-10* klaar.
- Hang de woordmuur op.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar.
- Leg per team 4x de studiewijzer 'woord en betekenis'* klaar (les 6).
- Leg de kopieerbladen 'woordwebben'* klaar (les 8)
- Leg de toetsboekjes klaar (les 9).
- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 9 - facultatief).
- Leg per team kopieerblad les 10* ('brief') klaar.

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
6.	chagrijnig	33	<i>In een slecht humeur.</i>
6.	de flits	33	<i>(Hier:) Kort moment.</i>
6.	de borstkas	33	<i>Bovenste deel van je romp.</i>
6.	topfit	35	<i>In zeer goede conditie.</i>
7.	haarfijn	38	<i>Heel precies.</i>
7.	plechtig	38	<i>Serius en officieel.</i>
7.	meerdere	39	<i>Meer dan één.</i>
7.	de pilaar	41	<i>Stenen zuil waarop een hoger deel van een gebouw rust.</i>
8.	dringende	44	<i>Waarbij geen uitstel mogelijk.</i>
8.	waken	46	<i>Wakker blijven om goed op iemand of iets passen.</i>
8.	gespot (spotten)	47	<i>Waarnemen (en daarvan aantekeningen maken).</i>
8.	kwetteren	48	<i>(Van veel vogels tegelijk) geluid maken.</i>

Les 6

Samenwerk vaardigheid: - Door de teams te bepalen.

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen de betekenissen van woorden in het woordenboek opzoeken en de betekenis verduidelijken met een illustratie en betekenisvolle zin.
- De leerlingen kunnen de woorden 'de borstkas' en 'de pilaar' opzoeken op de site www.wikikids.nl en de bijzonderheden noteren.
- De leerlingen kunnen voorspellen wie er met 'de anderen' bedoeld wordt.

Materialen:

- 'De Gorgels' blz. 33 t/m 37
- Groepsvormingsactiviteit, nr. 13 (zie Gebruikswijzer)
- werkschrift les 6-10
- teamboekje les 6-10
- woordmuur

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

spel

1. Terugblik. "Vorige week hebben we gelezen over Melle en het geheim van zijn vader. In Melle's kamer is een raar wezentje en is dat echt een Gorgel? Heeft vader nog meer geheimen? Misschien komen we daar deze week wel achter. Voordat we gaan lezen, spelen we eerst een spel." **Zie groepsvormingsactiviteiten, nr. 13 'Twee waarheden en een leugen'.**

2. Team van de week. "Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de woordenlijsten ingeleverd en heb ik punten gegeven aan de teams voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is voor deze week het team van de week en dat is geworden ... (naam van het team)! Applaus voor dit team."

3. Vooruitblik. "Deze week lezen we verder over Melle en de Gorgels. We gaan de opdrachten van week 2 met het team maken. Maar eerst bepalen we per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van les 6-10."

tijd 5 minuten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.

2. De leerlingen schrijven de woorden in het werkschrift op.

tijd 10 minuten

klaar maatje helpen, woordenlijst

3. Woorden van de week. "Vandaag gaan we de eerste vier woorden bespreken in het team. Bespreek wat je samen van de eerste vier woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat ze weten over een woord." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Noteer de 'hints' achter de woorden op de woordmuur.**

/// Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

4. Woordenlijst. "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team vul je met één van de woorden van vandaag een teambon in en die stop je in de schatkist. Aan het einde van de les/Bij les 10 gaan we de mooie zinnen van de teambonnen bespreken."

LEZEN EN TEAMDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van woorden in het woordenboek opzoeken, de betekenis verduidelijken met een illustratie en betekenisvolle zin, de woorden 'de borstkas' en 'de pilaar' opzoeken op internet en de bijzonderheden noteren. De leerlingen kunnen voorspellen wie er met 'de anderen' bedoeld wordt.

DDU	<p>1. Leesdoel. “Deze week gaan we weer teamopdrachten maken die gaan over de woorden van de week, maar we gaan ook <u>voorspellen hoe het verhaal verder zal gaan</u>. Door regelmatig te voorspellen hoe een tekst verder gaat, ben je beter voorbereid op wat je gaat lezen. Aanwijzingen die je al eerder gelezen hebt, geven jou ‘richting’. Als je snapt hoe de tekst is opgebouwd, lees je de tekst makkelijker door.”</p> <p>2. Uitleg. “Elke dag gaan we voordat we gaan lezen voorspellen hoe het verhaal verder gaat. Doordat we elke dag nieuwe informatie lezen, passen we elke dag onze voorspelling aan en zetten we een vinkje achter de voorspelling die klopte. De laatste informatie hebben we gelezen tijdens les 5. Wie weet nog waar die bladzijden over gingen?” DDU. “Melle heeft Het Boek der Nederlandse Gorgels en Brutelaars ontdekt in zijn vaders werkkamer. Hij was bijna betrappt door zijn vader en toen hij weer terug wilde om het boek te pakken, zag hij dat het boek was verdwenen...”</p> <p>Voordat jullie straks gaan lezen, lees je de vragen in het teamboekje goed door. Vandaag lezen jullie <u>bladzijde 33 t/m 37</u> en in het teamboekje staat dat jullie een voorspelling moeten doen voordat jullie <u>bladzijde 35</u> gaan lezen. Overleg straks in je team wat jullie voorspelling wordt over wie er worden bedoeld met ‘de anderen’. Misschien hebben jullie hier al eerder een aanwijzing over gelezen. De schrijver van de dag/week schrijft dit op in het teamboekje. Na het lezen controleren jullie of jullie voorspelling (deels) uitkwam. Als dit zo is, zet je er een vinkje achter. Soms moet je eerst nog verder lezen om de voorspelling te kunnen controleren. Dan vullen jullie morgen of overmorgen de voorspelling aan.”</p> <p>3. Teamopdrachten. Voorspelling bespreken en invullen.</p>
tijd	<u>5 minuten</u>
tijd klaar	4. Zelfstandig lezen: blz. 33 t/m 37, memo’s plakken op mogelijke aanwijzingen. <u>10 minuten</u>
tijd klaar	5. Maatjeswerk: memo’s vergelijken, aanwijzingen bespreken, duo-lezen: blz. 36 t/m 37. <u>10 minuten</u>
tijd	6. Teamopdrachten. Voorspelling controleren en uitvoeren van de overige opdrachten. <u>20 minuten</u>
///	7. Groep. Laat de teams vertellen welke aanwijzingen ze hebben gevonden om een goede voorspelling te kunnen doen. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH	<p>1. Woorden van de week. “De eerste vier woorden zijn de woorden die in de tekst van vandaag staan. Als het goed is weten we nu wat de woorden betekenen. Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Dat kan op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..).”</p> <p>Geef elk team een woord van de week, geef tijd voor overleg en laat elk team het woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje.</p> <p>/// Elk team dat het woord goed raadt of woord goed uitlegt: punten.</p>
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - samenwerkvaardigheid - woorden van de week - lezen en teamopdrachten - punten en feedback
facultatief	- Bespreken van de teamwoordbonnen en bepalen van de punten (of bij afronding les 10).
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - lezen en teamopdrachten

Les 7

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen voorspellen wat er gebeurt als de 'r in de maand' zit.
  - De leerlingen kunnen aan de hand van de titel voorspellen wat Melle gaat doen.

- Materialen:**
- 'De Gorgels' blz. 38 t/m 43
  - werkschrift les 6-10
  - teamboekje les 6-10

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
  - woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de middelste woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.

tijd 5 minuten

klaar maatje helpen, woordenlijst

2. Woorden van de week. "Bespreek de woorden 5 t/m 8 en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur.**

GH

///

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

"De hints op de woordmuur gaan je helpen bij het verhelderen van de woorden."

3. Woordenlijst/bonnen. "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorspellen wat er gebeurt als de 'r in de maand' zit en kunnen aan de hand van de titel voorspellen wat Melle gaat doen.

1. Uitleg. "Bij les 6 hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Vandaag gaan we verder met onze voorspellingen. Net als bij les 6 gaan jullie weer een voorspelling doen over hoe het verhaal verder zal gaan. Gisteren hebben jullie misschien weer nieuwe aanwijzingen hiervoor gelezen. Vandaag gaan jullie voor het lezen voorspellen wat er gebeurt als de 'r in de maand' zit en aan de hand van de titel op bladzijde 40 voorspellen wat Melle gaat doen."

tijd 5 minuten

2. Teamopdrachten. Voorspelling bespreken en invullen.

3. Zelfstandig lezen: blz. 38 t/m 43, memo's plakken op aanwijzingen.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week

4. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duo-lezen: blz. 41 t/m 42.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

tijd	5. Teamopdrachten. Voorspelling controleren en uitvoeren van de overige opdrachten. 15 minuten
GH	6. Groep. Laat de teams vertellen welke aanwijzingen ze hebben gevonden om een goede voorspelling te kunnen doen. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
///	

AFRONDING

GH	1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkingvaardigheid de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.
GH	2. Woorden van de week. "Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep." Geef elk team een woord van de week, geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Elk team dat het woord goed raadt of woord goed uitlegt: punten.
///	
terugblik	- woorden van de week - lezen en teamopdrachten - punten en feedback
facultatief	- bespreken van de teamwoordbonnen en bepalen van de punten
voorblik	- lezen en teamopdrachten - woorden van de week

Les 8

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen voorspellen of Melle het boek met de gele briefjes zou kunnen pakken.
  - De leerlingen kunnen voorspellen wat er achter de rode deur zit.

- Materialen:**
- 'De Gorgels' blz. 44 t/m 48
  - werkschrift les 6-10
  - teamboekje les 6-10
  - kopieerblad 'woordwebben', les 8

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten

- vooruitblik**
- lezen en teamopdrachten
  - woorden van de week

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.

tijd 5 minuten

klaar maatje helpen, woordenlijst

2. Woorden van de week. "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer met punten. Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.**

GH

///

3. Woordenlijst/bonnen. "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorspellen of Melle het boek met de gele briefjes zou kunnen pakken en wat er achter de rode deur zit.

1. Uitleg. "Gisteren hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Vandaag gaan we verder met onze voorspellingen. Net als bij les 6 en les 7 gaan jullie weer een voorspelling doen over hoe het verhaal verder zal gaan. Gisteren hebben jullie misschien weer nieuwe aanwijzingen hiervoor gelezen. Voordat jullie gaan lezen, schrijven jullie weer voorspellingen op. Voorspel of Melle het boek met de gele briefjes zou kunnen pakken en wat er achter de rode deur zit. Vergeet niet om na het lezen jullie voorspelling te controleren. Het kan voorkomen dat je eerst nog verder moet lezen om de voorspelling te kunnen controleren. Dan vullen jullie morgen of overmorgen de voorspelling aan"

tijd 5 minuten

2. Teamopdrachten. Voorspelling bespreken en invullen.

3. Zelfstandig lezen: blz. 44 t/m 48, memo's plakken op aanwijzingen.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week

4. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duo-lezen: blz. 47 t/m 48.

tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten
	5. Teamopdrachten. Voorspelling controleren en uitvoeren van de overige opdrachten.
tijd	<u>15 minuten</u>
GH	6. Groep. Laat de teams vertellen welke aanwijzingen ze hebben gevonden om een goede voorspelling te kunnen doen. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.
///	

AFRONDING

GH	<p>1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg, noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.</p> <p>2. Woorden van de week. “Nu gaan we met alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer heb ik van de woorden van de week <u>woordwebben</u> gemaakt. Overleg welk woord het beste in het woordweb past. Dat woord moet te maken hebben met alle woorden die om de wolk staan.”</p>
facultatief	<p>Voordat de antwoorden besproken worden in de groep kunnen de leerlingen eerst hun antwoorden vergelijken met hun maatje.</p> <p>Laat de leerlingen per woordweb steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen.</p>
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - lezen en teamopdrachten - woorden van de week - punten en feedback
facultatief	<ul style="list-style-type: none"> - bespreken van de teamwoordbonnen en bepalen van de punten
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - voorbereiden op de schrijfofdracht

Les 9

- Lesdoel:**
- De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.
  - De leerlingen kunnen woorden opzoeken op internet.

- Materialen:**
- 'De Gorgels' blz. 49 t/m 51
  - werkschrift les 6-10
  - toetsboekje, toets les 9
  - ABCD blad met wasknijper per leerling
- Facultatief:**
- Tips en Tops
  - logboekje
  - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- lezen en teamopdrachten
  - woorden van de week

- vooruitblik**
- toets
  - voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst of de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

- 1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.**
- 2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.**
- 3. Zelfstandig lezen: blz. 49 t/m 51 en maken van de vragen.**

tijd 20 minuten

klaar

woordenlijst verder afmaken, stillezen

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJF-/TEKENOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen woorden opzoeken op internet.

1. Uitleg. "Tijdens les 10 hebben we de tijd om de opdrachten af te maken, maar er is ook een schrijfopdracht. Melle weet dat zijn vader informatie van de Gorgels voor hem achterhoudt. Hoe zou jij het vinden als je vader of moeder informatie voor je achterhoudt?" **DDU.**

DDU

2. Opdracht. "Soms is het lastig om iets op de man af te vragen. Als je dat niet goed durft, kun je het altijd opschrijven. Dit is minder eng, omdat je niet gelijk reactie krijgt. Tijdens les 10 gaan jullie namens Melle een brief schrijven aan zijn vader. Welke argumenten kunnen jullie verzinnen om Melle's vader ervan te overtuigen om meer informatie te vertellen?" **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Waardeer met punten.** "Een brief schrijven

GH
///

is niet altijd makkelijk. Een brief lezen ook niet. Een brief leest makkelijker als er gebruik is gemaakt van samengestelde zinnen. Dat betekent dat je van twee korte enkelvoudige zinnestjes een wat langere zin maakt. Dit kun je doen door een voegwoord te gebruiken. Ik doe het voor. Als ik bijvoorbeeld tegen Melle's vader wil zeggen: 'Ik weet van het bestaan van de Gorgels. Ik wil graag dat je eerlijk tegen me bent.' Dan kan ik het woordje 'en' ertussen plakken. De zin wordt dan: 'Ik weet van het bestaan van de Gorgels en ik wil graag dat je eerlijk tegen me bent.'

tip *Geef eventueel meer voorbeelden van enkelvoudige en samengestelde zinnen en leg uit dat er in samengestelde zinnen twee onderwerpen en twee persoonsvormen staan.*

tijd 5 minuten

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

1. Logboekje. "Vertel om de beurt wat je deze week hebt gelezen en welke opdracht je hebt gemaakt. Vertel er ook bij hoe dat ging."

tijd 5 minuten

tip *Observeer of de maatjes goed overleggen en of iedereen een opdracht gemaakt heeft.*

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

tip *Bespreek eventueel alvast de opdrachten voor volgende week.*

2. Opdracht. "De vorige keer hebben we op het bord geschreven wie van jullie vandaag uit zijn (thuis)leesboek gaat voorlezen. Eerst vertel aan je teamleden gaat vertellen waar je boek over gaat. Tijdens het lezen luisteren je teammaatjes goed naar jou."

3. Voorlezen aan het team. Geef de leerlingen de tijd om hun stukje voor te lezen.

tijd 10 minuten

4. Tips en Tops. De teamleden vullen nu hun lijstje met Tips en Tops in. "Vertel nu aan elkaar waarom je een tip of een top gegeven hebt en leg goed uit waarom."

tijd 10 minuten

5. Groep. Bespreek hoe het gegaan is met de opdrachten. Als er problemen waren (bijvoorbeeld iemand had de opdracht niet gemaakt) bedenk dan met elkaar daar oplossingen voor. Geef punten voor 'Maak de opdracht af'.

///

tip *Wie dat wil mag voorlezen aan de groep. De groep kan dan tops geven.*

FACULTATIEF: TECHNISCH LEZEN

Doel: De leerlingen kunnen woorden met een leesmoeilijkheid correct en vloeiend lezen.

1. Uitleg. "Elke week lezen we ook woordrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Dit zijn woorden uit het verhaal die een leesmoeilijkheid hebben, zoals bijvoorbeeld woorden met een -c-, woorden met -eau, hele lange woorden of leenwoorden uit het Engels of Frans. Hoe vaker je een woord leest, hoe makkelijker en sneller je de woorden kunt lezen als je ze een volgende keer tegenkomt."

2. Lees de woorden van les 9 in het teamboekje hardop voor. Lees ze daarna in koor.

3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 controleert of de woorden goed gelezen worden. Wisselen van beurt.

→ Noteer welke leerlingen de rijtjes correct en vloeiend kunnen lezen (kopieerblad 'vloeiend lezen').

AFRONDING

terugblik

- toets
- voorbereiding schrijfofdracht
- punten en feedback

facultatief

→

- boekenclub: "Wie leest volgende week?" **Zet de namen op het bord.**
- logboekjes: "Deze nemen jullie weer mee naar huis."

voorblik

- schrijfofdracht
- team van de week

Les 10

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een brief aan Melle's vader schrijven waarin ze vragen om meer duidelijkheid.

Materialen: - 'De Gorgels' blz. 52 t/m 54
- teamboekje les 6-10
- per team kopieerblad les 10

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding op schrijf-/tekenopdracht

voortuitblik - schrijf-/tekenopdracht
- inleveren woordlijsten
- team van de week

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Opdracht. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde en de betekenisvolle zinnen met de woorden opgeschreven hebben.

2. Inleveren van de woordenlijst. "Vandaag levert iedereen zijn woordenlijst in. Ik ga deze lijst nakijken. Als een lijst goed ingevuld is, met woorden met de juiste betekenis en betekenisvolle zinnen, verdient het team punten. Het is natuurlijk een prestatie van jullie allemaal, omdat jullie als team goed samenwerken."

SCHRIJVEN: BRIEF AAN MELLES VADER

Doel: De leerlingen kunnen een brief aan Melle's vader schrijven waarin ze vragen om meer duidelijkheid.

1. Zelfstandig lezen/voorlezen: blz. 52 t/m 54.

2. Uitleg. "Tijdens les 9 heb ik al een korte uitleg gegeven over de schrijfopdracht. Jullie hebben nagedacht over de argumenten die je zou kunnen opschrijven om de vader van Melle te overtuigen om Melle van meer informatie te voorzien. Overleg nu hoe jullie de opdrachten gaan aanpakken. Aan het eind van deze les leest elk team zijn brief voor en geven de andere teams tips & tops." **Geef tijd voor overleg.**

3. Opdracht. "Lees de afvinklijst in het teamboekje goed door. Als jullie tevreden zijn over jullie kladversie, maken jullie de netversie op het kopieerblad. Help elkaar en maak de opdracht van vandaag helemaal af. Probeer actief te werken aan jullie samenwerkdoel van deze week."

tijd 25 minuten

klaar presentatie voorbereiden

/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**

4. Presentatie van de opdracht. "Jullie gaan nu als team de brief presenteren aan de groep. Overleg wie de brief gaat voorlezen en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep."

tijd 5 minuten

5. Team. Laat de teams de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week (noteren bij de Tops op taakbrief, week 3).

tijd 10 minuten

6. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") voor de komende week.

tijd 5 minuten

/// Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

facultatief

1. Schatkist. “In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. Op jullie teamlijst heb je geschreven welke woorden je gebruikt hebt voor het maken van een mooie zin. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende week. Ik heb de woordbonnen allemaal bekeken en ik wil jullie een paar heel mooie zinnen laten horen.”

///

Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbonnen betekenisvol is. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord en een betekenisvolle zin goed op de woordbonnen zijn ingevuld. Besteed extra aandacht aan de zinnen, doe eventueel hardop denkend voor wat een zin betekenisvol maakt.

2. Woordenlijst. “Vandaag levert iedereen de woordenlijst en de teamboekjes in. Deze wordt nagekeken en de punten worden opgeteld bij de punten van jullie teamlijst.”

tip

Bij het nakijken van de woordenlijsten is het van belang om te letten of ieder teamlid de juiste bladzijden genoteerd heeft en een betekenisvolle zin heeft bedacht bij elk woord. Gebruik deze informatie om volgende week de instructie toe te spitsen op dat waar de meeste leerlingen moeite mee hebben. Als (bijna) alle leerlingen in staat zijn om betekenisvolle zinnen te formuleren, dan kunnen de eisen aan de zinnen wat verhoogd worden (bijvoorbeeld door te stellen dat het een zin moet worden met een duidelijke wie-/waar-/wanneerdeel of met bijvoeglijke naamwoorden).

GH

///

3. Terugblik. “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en .... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.” **Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Maak het team van de week bij les 6 bekend.**

4. Vooruitblik. “De volgende keer lezen we verder in ‘De Gorgels’.”

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 11-15

De lesdoelen van les 11-15:

'De Gorgels' – Jochem Myjer blz. 55 t/m 93	
Verhalend: (spanning/familie)	- De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijnen herkennen en volgen.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	- De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in het woordenboek opzoeken en de betekenis verduidelijken met een illustratie en betekenisvolle zin. - De leerlingen kunnen uitleggen wat de woorden 'haven', 'veerboot', 'geul' en 'vin' met een eiland te maken hebben. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen.
Begrijpend lezen:	- De leerlingen kunnen uitleggen wat er in het boek staat dat kan helpen om Bobba beter te maken. - De leerlingen kunnen uitleggen wat er volgens Melle's vader kan gebeuren met een Gorgel als hij door een Brutelaar gebeten wordt. - De leerlingen kunnen uitleggen waar je het medicijn kunt vinden en hoe je dit medicijn moet toedienen. - De leerlingen kunnen zelf zoek- en nadenkvragen verzinnen bij het hoofdstuk 'Helemaal alleen.'
Schrijven:	- De leerlingen kunnen een informatieposter over een Groenlandse Brutelaar maken.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 11-15):

- Kijk de opdrachten van les 6-10 na en leg de teamboekjes 'De Gorgels' klaar.
- Zet het digibordschema 'De Gorgels' les 11-15* klaar.
- Hang de woordmuur op.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar.
- Leg per team 1x de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden'* klaar (les 11)
- Leg de kopieerbladen 'betekenisvolle zinnen'* klaar (les 13)
- Leg de toetsboekjes klaar (les 14).
- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 14 - facultatief).
- Leg per team een A3 klaar (les 15).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
11.	oplichten (in het donker)	56	<i>Lichter worden.</i>
11.	opgezwollen	58	<i>Wanneer een plek op je lijf dik en opgezet wordt.</i>
11.	bladeren	58	<i>Bladzijden omslaan van een boek zonder dat je alle tekst leest.</i>
11.	(je gezicht) vertrekken	58	<i>Je gezicht in een andere stand zetten.</i>
12.	de boxershirt	68	<i>Een onderbroek met pijpen.</i>
12.	de haven	69	<i>Plaats waar boten en schepen liggen.</i>
12.	de veerboot	69	<i>Boot die regelmatig van de ene vaste plek naar een andere vaste plek vaart.</i>
12.	geen tijd te verliezen (uitdr.)	72	<i>Zo snel mogelijk beginnen omdat er weinig tijd is.</i>
13.	de geul	74	<i>Lange, dunne verlaging in de grond waar water door kan stromen.</i>
13.	de vin	74	<i>Een deel van een vis dat uitsteekt en waar vissen mee zwemmen.</i>
13.	de code	80	<i>Cijfers en letters waarin een boodschap verborgen is.</i>
13.	de beschutting	82	<i>Iets wat je ergens tegen beschermd.</i>

Les 11

Samenwerk vaardigheid: - Door de teams te bepalen.

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in het woordenboek opzoeken en de betekenis verduidelijken met een illustratie en betekenisvolle zin.
- De leerlingen kunnen uitleggen wat de woorden 'haven', 'veerboot', 'geul' en 'vin' met een eiland te maken hebben.
- De leerlingen kunnen uitleggen wat er in het boek staat dat kan helpen om Bobba beter te maken.

Materialen:

- 'De Gorgels' blz. 55 t/m 64
- Groepsvormingsactiviteit, nr. 18 (zie Gebruikswijzer)
- per team 1x de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden'
- werkschrift les 11-15
- teamboekje les 11-15
- woordmuur

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

1. Terugblik. "Bobba heeft Melle goed verdedigd tegen de Brutelaar, maar is zelf gewond uit de strijd gekomen. Melle moet bedenken hoe hij ervoor kan zorgen dat Bobba weer beter wordt. Misschien komen we daar deze week wel achter. Voordat we gaan lezen, spelen we eerst een spel."

Zie groepsvormingsactiviteiten, nr. 18 'In de cirkel'.

2. Team van de week. "Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de woordenlijsten ingeleverd en heb ik punten gegeven aan de teams voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is voor deze week het team van de week en dat is geworden... (naam van het team)! Applaus voor dit team."

3. Vooruitblik. "Deze week lezen we verder over Melle en de Gorgels. We gaan de opdrachten van week 3 met het team maken. Maar eerst bepalen we per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van les 11-15."

tijd 5 minuten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.

2. De leerlingen schrijven de woorden in het werkschrift op.

tijd 10 minuten

klaar maatje helpen, woordenlijst

3. Woorden van de week. "Vandaag gaan we de eerste vier woorden bespreken in het team. Bespreek wat je samen van de eerste vier woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat ze weten over een woord." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Noteer de 'hints' achter de woorden op de woordmuur.**

GH

→

///

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

4. Woordenlijst. "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team vul je met één van de woorden van vandaag een teambon in en die stop je in de schatkist. Aan het einde van de les/Bij les 15 gaan we de mooie zinnen van de teambonnen bespreken."

LEZEN EN TEAMDRACHTEN

Doel: De leerlingen de betekenissen van (spreek)woorden in het woordenboek opzoeken en de betekenis verduidelijken met een illustratie en betekenisvolle zin en wat de woorden 'haven', 'veerboot', 'geul' en 'vin' met een eiland te maken hebben. De leerlingen kunnen uitleggen wat er in het boek staat dat kan helpen om Bobba beter te maken.

DDU	1. Uitleg. "Vorige week hebben we met het woordenboek nog meer geleerd over de woorden van de week. De eerste teamopdracht gaat altijd over de woorden van de week. Deze week gaan jullie ook de betekenis van de woorden in het (spreek-)woordenboek opzoeken en de vragen die daarbij horen samen beantwoorden. Er zijn ook nieuwe teamopdrachten. Deze opdrachten gaan over de tekst. Samen met je team ga je vragen beantwoorden over de ziekte van Bobba en de aanwijzingen die je in de tekst vindt noteren. Maar wat is een aanwijzing ook alweer?"
GH	DDU. "Een aanwijzing kan zijn wat iemand zegt, doet, voelt of denkt. De schrijver geeft je soms een tip waarmee je een antwoord kan vinden op een vraag. Ik ga het eerste stukje lezen en luister goed of je een aanwijzing kunt ontdekken." Lees bladzijde 55 voor tot en met het stukje over de museumpas uit papa's tas. Geef de teams tijd voor overleg en geef willekeurige beurten. "In dit stukje staat dat hij de museumpas van zijn vader pakt. Dat kan een goede aanwijzing zijn. Misschien kan hij in het museum een aanwijzing vinden hoe hij Bobba beter kan maken. Straks ga je als team overleggen welke opdrachten je vandaag gaat maken. Vandaag mag je zelf kiezen welke opdracht je eerst maakt. Maar je moet natuurlijk wel letten of je de bladzijden die bij de opdracht horen vandaag al gaat lezen. De eerste vraag die bij 'Vraag & antwoord' hoort, gaat over bladzijde 58 en die lezen we vandaag. Na het overleg vul je met het team de planning in en daarna ga je met de opdrachten aan het werk. Denk aan de tips en tops die jullie hebben gekregen voor het samenwerken." Geef tijd voor het lezen van de teamopdrachten en het overleg.
tijd	2. Zelfstandig lezen: blz. 55 t/m 64 en memo's plakken op mogelijke aanwijzingen. <u>10 minuten</u>
tijd	3. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken en aan elkaar uitleggen. <u>10 minuten</u>
klaar	duo-lezen: blz. 63 t/m 64, woordenlijst aanvullen
///	4. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH	1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welke samenwerkingvaardigheid de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.
GH	2. Woorden van de week. "De eerste vier woorden zijn de woorden die in de tekst van vandaag staan. Als het goed is weten we nu wat de woorden betekenen. Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Dat kan op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..)"
///	Geef elk team een woord van de week, geef tijd voor overleg en laat elk team het woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Elk team dat het woord goed raadt of woord goed uitlegt: punten.
terugblik	- samenwerkingvaardigheid - woorden van de week - lezen en teamopdrachten
voorblik	- woorden van de week - lezen en teamopdrachten

Les 12

Lesdoel: - De leerlingen kunnen uitleggen wat er volgens Melle's vader kan gebeuren met een Gorgel als hij door een Brutelaar gebeten wordt.

Materialen: - 'De Gorgels' blz. 65 t/m 72
- werkschrift les 11-15
- teamboekje les 11-15

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

vooruitblik - woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de middelste woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.

tijd 5 minuten

klaar maatje helpen, woordenlijst

2. Woorden van de week. "Bespreek de woorden 5 t/m 8 en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur.**

GH

**→
///**

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

"De hints op de woordmuur gaan je helpen bij het verhelderen van de woorden."

3. Woordenlijst/bonnen. Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen uitleggen wat er volgens Melle's vader kan gebeuren met een Gorgel als hij door een Brutelaar gebeten wordt.

1. Uitleg. "Gisteren hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Vandaag en morgen heb je de tijd voor de opdrachten en tijdens les 15 maken we de opdrachten helemaal af. Overleg straks met het team welke opdrachten jullie vandaag gaan maken. Schrijf dit op bij planning en ga daarna met de opdrachten aan het werk. Houdt rekening met de bladzijden die jullie vandaag moeten lezen. Sommige opdrachten horen bij deze bladzijden. Denk aan de tips en tops die je gisteren gekregen hebt van de groep en gebruik die bij de opdrachten van vandaag." **Geef tijd voor het lezen van de teamopdrachten en het overleg.**

2. Zelfstandig lezen: blz. 65 t/m 72 en memo's plakken op aanwijzingen die helpen om antwoord te geven op de vraag.

tijd 10 minuten

klaar woordenlijst

3. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken en aan elkaar uitleggen.

tijd 10 minuten

klaar duo-lezen: blz. 70 t/m 72, woordenlijst aanvullen

4. Teamopdrachten. Planning en uitvoeren van de opdrachten.

/// Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH 1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkingvaardigheid de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.

GH 2. **Woorden van de week.** “Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep.” Geef elk team een woord van de week, geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje.

/// Elk team dat het woord goed raadt of woord goed uitlegt: punten.

terugblik - woorden van de week
- lezen en teamopdrachten
- punten en feedback

facultatief - bespreken van de teamwoordbonnen en bepalen van de punten (of bij afronding les 15)

voorblik - woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

Les 13

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen uitleggen waar je het medicijn kunt vinden en hoe je dit medicijn moet toedienen.
- De leerlingen kunnen zelf opzoek- en nadenkvragen verzinnen bij het hoofdstuk 'Helemaal alleen.'

Materialen:

- 'De Gorgels' blz. 73 t/m 82
- werkschrift les 11-15
- teamboekje les 11-15
- kopieerblad 'betekenisvolle zinnen', les 13

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- woorden van de dag
- lezen en teamopdrachten

vooruitblik

- lezen en teamopdrachten
- woorden van de week

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.

tijd 5 minuten

klaar maatje helpen, woordenlijst

2. Woorden van de week. "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer met punten. Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.**

GH

→

///

3. Woordenlijst/bonnen. "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen uitleggen waar je het medicijn kunt vinden en hoe je dit medicijn moet toedienen en kunnen zelf opzoek- en nadenkvragen verzinnen bij het hoofdstuk 'Helemaal alleen.'

1. Uitleg. "Jullie hebben als team al een groot deel van de opdrachten gemaakt. Vandaag heb je nog de tijd voor de opdrachten en tijdens les 15 maken we de opdrachten helemaal af. Overleg straks met het team welke opdrachten jullie vandaag gaan maken. Schrijf dit op bij planning en ga daarna met de opdrachten aan het werk. Houdt rekening met de bladzijden die jullie vandaag moeten lezen. Sommige opdrachten horen bij deze bladzijden. Denk aan de tips en tops die je gisteren gekregen hebt van de groep en gebruik die bij de opdrachten van vandaag." **Geef tijd voor het lezen van de teamopdrachten en het overleg.**

2. Zelfstandig lezen: blz. 73 t/m 82 en memo's plakken op aanwijzingen die helpen om antwoord te geven op de vraag.

tijd 10 minuten

klaar woordenlijst

3. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken en aan elkaar uitleggen.

tijd 10 minuten

klaar duo-lezen: blz. 81 t/m 82, woordenlijst aanvullen
4. Teamopdrachten. Planning en uitvoeren van de opdrachten.
/// Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH **1. Teamopdracht.** Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkingvaardigheid de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.

2. Woorden van de week. “Nu gaan we alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met de betekenisvolle zinnen. Ik heb deze zinnen opgeschreven en een woord eruit gehaald. Jullie moeten de woorden van deze week in de juiste zinnen plaatsen.”

facultatief Voordat de antwoorden besproken worden in de groep kunnen de leerlingen eerst hun antwoorden vergelijken met hun maatje.

Laat de leerlingen per zin steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen.

terugblik - lezen en teamopdrachten
- woorden van de week
- punten en feedback

facultatief - bespreken van de teamwoordbonnen en bepalen van de punten (of bij afronding les 15)

voortuitblik - toets
- voorbereiden op de schrijfofopdracht

Les 14

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'De Gorgels' blz. 83 t/m 85
- werkschrift les 11-15
- toetsboekje, toets les 14
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:
- Tips en Tops
- logboekje
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - teamopdrachten met vragen over de ziekte van Bobba
- woorden van de week

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst of de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 83 t/m 85 en maken van de vragen.

tijd 20 minuten

klaar woordenlijst verder afmaken, stillezen
4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een informatieposter over een Groenlandse Brutelaar maken.

1. Uitleg. "Morgen, tijdens les 15, hebben we de tijd om de opdrachten af te maken, maar er is ook altijd een nieuwe opdracht. Morgen gaan we een informatieposter maken die op overal op het eiland opgehangen kan worden om de Gorgels te waarschuwen voor de Groenlandse Brutelaar. De informatie die op deze poster staat moet duidelijk zijn en ook echt waar zijn, zodat de Gorgels de Groenlandse Brutelaar ook echt kunnen herkennen. Deze informatie moet je uit het boek halen. Kijk naar de inhoud van het boek en overleg waar je informatie over de Brutelaar kunt vinden." **Geef willekeurig beurten.** "Er is een hoofdstuk dat 'De Brutelaar' heet. Daar staat vast informatie over dit wezentje. Op de afvinklijst staat tips waar je informatie kan vinden en hoe je de poster moet maken."

GH

2. Opdracht. “Kijk naar de afvinklijst en bekijk de bladzijden waarop informatie staat over de Brutelaar. Lees deze bladzijden door en plak memo’s op aanwijzingen. Morgen kun je dan de aanwijzingen goed terugvinden en kun je deze informatie samen met je team op de informatieposter schrijven.”

tijd 10 minuten
klaar begin maken met de poster

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

1. Logboekje. “Vertel om de beurt wat je deze week hebt gelezen en welke opdracht je hebt gemaakt. Vertel er ook bij hoe dat ging.”

tijd 5 minuten

tip *Observeer of de maatjes goed overleggen en of iedereen een opdracht gemaakt heeft.*

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

tip *Bespreek eventueel alvast de opdrachten voor volgende week.*

2. Opdracht. “De vorige keer hebben we op het bord geschreven wie van jullie vandaag uit zijn (thuis)leesboek gaat voorlezen. Eerst vertel aan je teamleden gaat vertellen waar je boek over gaat. Tijdens het lezen luisteren je teammaatjes goed naar jou.”

3. Voorlezen aan het team. Geef de leerlingen de tijd om hun stukje voor te lezen.

tijd 10 minuten

4. Tips en Tops. De teamleden vullen nu hun lijstje met Tips en Tops in. “Vertel nu aan elkaar waarom je een tip of een top gegeven hebt en leg goed uit waarom.”

tijd 10 minuten

5. Groep. Bespreek hoe het gegaan is met de opdrachten. Als er problemen waren (bijvoorbeeld iemand had de opdracht niet gemaakt) bedenk dan met elkaar daar oplossingen voor. Geef punten voor ‘Maak de opdracht af’.

///

tip *Wie dat wil mag voorlezen aan de groep. De groep kan dan tops geven.*

FACULTATIEF: TECHNISCH LEZEN

Doel: De leerlingen kunnen woorden met een leesbaarheid correct en vloeiend lezen.

1. Uitleg. “Elke week lezen we ook woordrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Dit zijn woorden uit het verhaal die een leesbaarheid hebben, zoals bijvoorbeeld woorden met een -c-, woorden met -eau, hele lange woorden of leenwoorden uit het Engels of Frans. Hoe vaker je een woord leest, hoe makkelijker en sneller je de woorden kunt lezen als je ze een volgende keer tegenkomt.”

2. Lees de woorden van les 14 in het teamboekje hardop voor. Lees ze daarna in koor.

3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 controleert of de woorden goed gelezen worden. Wisselen van beurt.

→ **Noteer welke leerlingen de rijtjes correct en vloeiend kunnen lezen (kopieerblad ‘vloeiend lezen’).**

AFRONDING

terugblik - toets
- voorbereiding schrijfofdracht
- punten en feedback

tip **Speel een Brain Game naar keuze.**

facultatief

→ - boekenclub: “Wie leest volgende week?” **Zet de namen op het bord.**
- logboekjes: “Deze nemen jullie weer mee naar huis.”

voorblik - schrijfofdracht
- team van de week

Les 15

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een informatieposter over een Groenlandse Brutelaar maken.

Materialen: - 'De Gorgels' blz. 86 t/m 93
- teamboekje les 11-15
- per team een A3

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding op schrijfpodricht

vooruitblik - schrijfpodricht
- inleveren woordlijsten
- team van de week

WOORDEN VAN DE WEEK

- 1. Opdracht.** Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde en de betekenisvolle zinnen met de woorden opgeschreven hebben.
- 2. Inleveren van de woordenlijst.** "Vandaag levert iedereen zijn woordenlijst in. Ik ga deze lijst nakijken. Als een lijst goed ingevuld is, met woorden met de juiste betekenis en betekenisvolle zinnen, verdient het team punten. Het is natuurlijk een prestatie van jullie allemaal, omdat jullie als team goed samenwerken."

TEAMOPDRACHTEN: AFMAKEN EN POSTER MAKEN

Doel: De leerlingen kunnen een informatieposter over een Groenlandse Brutelaar maken.

- 1. Zelfstandig lezen/voorlezen:** blz. 86 t/m 93.
- 2. Uitleg.** "Vandaag hebben we de tijd om de opdrachten af te maken, maar er is ook een nieuwe opdracht, de opdracht om een informatieposter te maken. Gisteren hebben we in het boek al memo's op aanwijzingen geplakt en dat gaat ons vandaag helpen om de poster te maken. Op afvinklijst uit het teamboekje vind je de stappen die je moet nemen voor het maken van een poster. Overleg nu welke opdrachten jullie nog verder af moeten maken en waar jullie eerst mee aan het werk willen." **Geef tijd voor overleg.** "Elk team gaat nu aan het werk. Zorg ervoor dat je de opdrachten allemaal afkrijgt en dat iedereen weet wat jullie bij de opdrachten geschreven hebben."
- 3. Opdracht: opdrachten van de week, zoeken van de aanwijzingen over Bobba's ziekte en maken van de informatieposter.**

tijd 25 minuten

klaar voorbereiden op de presentatie

/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**

- 4. Presentatie van één opdracht.** "Jullie gaan nu als team de informatieposter presenteren aan de groep. Overleg hoe jullie dat gaan doen en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep."

tijd 10 minuten

- 5. Laat de teams de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week.**

tijd 10 minuten

- 6. Bespreken.** Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") voor de volgende week.

tijd 5 minuten

/// Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

facultatief

///

1. Schatkist. Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon betekenisvol is. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord en een betekenisvolle zin goed op de woordbon zijn ingevuld. Besteed extra aandacht aan de zinnen, doe eventueel hardop denkend voor wat een zin betekenisvol maakt.

2. Woordenlijst. “Vandaag levert iedereen de woordenlijst en de teamboekjes in. Deze wordt nagekeken en de punten worden opgeteld bij de punten van jullie teamlijst.”

tip

Bij het nakijken van de woordenlijsten is het van belang om te letten of ieder teamlid de juiste bladzijden genoteerd heeft en een betekenisvolle zin heeft bedacht bij elk woord. Gebruik deze informatie om volgende week de instructie toe te spitsen op dat waar de meeste leerlingen moeite mee hebben. Als (bijna) alle leerlingen in staat zijn om betekenisvolle zinnen te formuleren, dan kunnen de eisen aan de zinnen wat verhoogd worden (bijvoorbeeld door te stellen dat het een zin moet worden met een duidelijke wie-/waar-/wanneerdeel of met bijvoeglijke naamwoorden).

GH

///

3. Terugblik. “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en .... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.” **Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Maak het team van de week bij les 6 bekend.**

4. Vooruitblik. “De volgende keer lezen we verder in ‘De Gorgels’.”

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 16-20

De lesdoelen van les 16-20:

'De Gorgels' – Jochem Myjer blz. 94 t/m 132	
Verhalend: (spanning/familie/ geheim)	- De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijnen herkennen en volgen.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	- De leerlingen kunnen de betekenis van woorden opzoeken in een (spreek-) woordenboek en duidelijk uitleggen. - De leerlingen kunnen het woord 'de garnaal' opzoeken op de site www.wikikds.nl en de bijzonderheden noteren. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. raadsels.
Begrijpend lezen:	- De leerlingen kunnen een samenvatting maken van alle benodigdheden voor het plan van Melle. - De leerlingen kunnen een samenvatting maken van de voorbereiding van deel 2 van het Grote plan. - De leerlingen kunnen met behulp van de verhaalkaart een samenvatting schrijven van het hoofdstuk 'Het grote gevecht'.
Schrijven:	- De leerlingen kunnen een verhaal schrijven over hoe de Gorgels met hulp van Melle alle Brutelaars verjagen.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 11-15):

- Kijk de opdrachten van les 11-15 na en leg de teamboekjes 'De Gorgels' klaar.
- Zet het digibordschema 'De Gorgels' les 16-20* klaar.
- Hang de woordmuur op.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar.
- Leg per team 2x de studiewijzer 'Uitdrukkingen en spreekwoorden'* klaar (les 17)
- Leg de kopieerbladen 'raadsels'* klaar (les 18)
- Leg de toetsboekjes klaar (les 19).
- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 19 - facultatief).
- Leg per team kopieerblad les 20* ('verhaal') klaar.

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
16.	de garnalen(boot)	96	<i>Schaaldiertjes die in de zee leven.</i>
16.	de kaken stijf op elkaar houden (uitdr.)	97	<i>Zwijgen.</i>
16.	verwonden	98	<i>Een wond of schade toebrengen.</i>
16.	onder de indruk zijn (uitdr.)	99	<i>Als iets je echt wat doet, het raakt je.</i>
17.	toevoegen aan	101	<i>Ergens iets bij doen.</i>
17.	krioelen	104	<i>Door elkaar bewegen.</i>
17.	de plattegrond	105	<i>Kleine tekening (of schema) van een stad of een gebouw van bovenaf gezien.</i>
17.	in opleiding	107	<i>Getraind of geschoold worden voor.</i>
18.	snelstromend(e)	112	<i>Dat een vloeistof snel een bepaalde kant op gaat.</i>
18.	geconcentreerd	112	<i>Met alle aandacht erbij.</i>
18.	wazig(e)	113	<i>Niet duidelijk, onscherp.</i>
18	het vlot	115	<i>Bij elkaar gebonden boomstammen om mee te varen.</i>

Les 16

**Samenwerk
vaardigheid:**

- Door de teams te bepalen.

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen de betekenis van woorden opzoeken in een (spreek-) woordenboek en duidelijk uitleggen.
- De leerlingen kunnen het woord 'de garnaal' opzoeken op de site www.wikikds.nl en de bijzonderheden noteren.
- De leerlingen kunnen een samenvatting maken van alle benodigdheden voor het plan van Melle.

Materialen:

- 'De Gorgels' blz. 94 t/m 100
- Braingame nr. 30 'Kriskraswoorden'
- per team 1x de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden'
- werkschrift les 16-20
- teamboekje les 16-20
- woordmuur

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

spel

1. Terugblik. "Vorige week bestonden de teamopdrachten uit het voorspellen of Bobba beter zou worden en hoe. De Brutelaars zijn erg dichtbij en dat is een groot gevaar voor alle Gorgels. Gelukkig heeft Melle een plan. Wat hij bedacht heeft en of het gaat lukken daar komen we waarschijnlijk deze week wel achter. Voordat we dit gaan doen, spelen we eerst een spel."

Brain Games: nr. 30 'Kriskraswoorden'.

2. Team van de week. "Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de woordenlijsten ingeleverd en heb ik punten gegeven aan de teams voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is voor deze week het team van de week en dat is geworden... (naam van het team)! Applaus voor dit team."

3. Vooruitblik. "Deze week lezen we verder over Melle en de Gorgels. We gaan de opdrachten van week 4 met het team maken. Maar eerst bepalen we per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van week 4."

tijd

5 minuten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

**tijd
klaar**

1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.

2. De leerlingen schrijven de woorden in het werkschrift op.

10 minuten

maatje helpen, woordenlijst

3. Woorden van de week. "Vandaag gaan we de eerste vier woorden bespreken in het team. Bespreek wat je samen van de eerste vier woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat ze weten over een woord." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Noteer de 'hints' achter de woorden op de woordmuur.**

**GH
→
///**

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

4. Woordenlijst. "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team vul je met één van de woorden van vandaag een teambon in en die stop je in de schatkist. Aan het einde van de les/Bij les 20 gaan we de mooie zinnen van de teambonnen bespreken."

LEZEN EN TEAMDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen een samenvatting maken van alle benodigdheden voor het plan van Melle.

GH	1. Uitleg. “Net zoals tijdens de andere weken gaat de eerste teamopdracht over de woorden van de week. Deze week gaan jullie ook de betekenis van de woorden in het (spreek-) woordenboek opzoeken en de vragen die daarbij horen samen beantwoorden. De andere teamopdrachten gaan over de tekst. Het leesdoel van deze week is samenvatten. Samen met je team ga je op zoek naar alle benodigdheden die Melle verzamelt voor zijn plan. Alle aanwijzingen samen vormen een samenvatting van het plan van Melle. Wat we nu al wel weten is wie allemaal bij het plan kunnen helpen en wie niet. De Grijs Gorgel heeft aan Melle gevraagd om met niemand over het plan te praten. Wie kunnen Melle er dus ook niet bij helpen?” Geef tijd voor overleg en geef een paar beurten. “Melle mocht er tegen niemand iets over zeggen en daarom kunnen papa en opa waarschijnlijk niet helpen. Op de spiekbrieff ‘Samenvatten’ staan tips over hoe je aanwijzingen kunt vinden. Na het zelfstandig lezen ga je als team overleggen welke opdrachten je vandaag gaat maken, die schrijf je op bij planning en daarna ga je met de opdrachten aan het werk.”
tijd klaar	2. Zelfstandig lezen: blz. 94 t/m 100 en memo’s plakken op aanwijzingen voor het plan. <u>10 minuten</u> woordenlijst
tijd klaar	3. Maatjeswerk: memo’s vergelijken. <u>10 minuten</u> duo-lezen: blz. 98 t/m 100, woordenlijst bekijken en eventueel aanvullen
tijd klaar	4. Teamopdrachten. Planning en uitvoeren van de opdrachten. <u>10 minuten</u> teamwoordbon, woordenlijsten aanvullen
///	Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH	1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg over de samenwerking en planning, noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten en het samenwerken. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerkdoel dat de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.
GH	2. Voorspellen. “Kunnen jullie naar aanleiding van alle benodigdheden een voorspelling doen van het plan van Melle?” GH. Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje/nummer wie een beurt krijgt. Waardeer een goede samenwerking en leg uit dat het team daarom de punten krijgt.
///	3. Woorden van de week. “Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep.” Geef elk team een woord van de week, geef tijd voor overleg en laat elk team het woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Elk team dat het woord goed raadt of woord goed uitlegt: punten.
terugblik	- samenwerkvaardigheid - lezen en teamopdrachten - punten en feedback
facultatief	- bespreken van de teamwoordbonnen en bepalen van de punten (of bij afronding les 20)
voorblik	- woorden van de week - lezen en teamopdrachten

Les 17

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een samenvatting maken van de voorbereiding van deel 2 van het Grote plan.

Materialen: - 'De Gorgels' blz. 101 t/m 108
- werkschrift les 16-20
- teamboekje les 16-20

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- teamopdrachten met samenvatten

vooruitblik - woorden van de week
- teamopdrachten met samenvatten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de middelste woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.

tijd 5 minuten

klaar maatje helpen, woordenlijst

2. Woorden van de week. "Bespreek de woorden 5 t/m 8 en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur.**

GH

**→
///**

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

"De hints op de woordmuur gaan je helpen bij het verhelderen van de woorden."

3. Woordenlijst/bonnen. Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen een samenvatting maken van de voorbereiding van deel 2 van het Grote plan.

1. Uitleg. "Gisteren hebben jullie gelezen welke spullen en dieren Melle nodig heeft voor zijn plan en bij de eerste teamopdracht moest je dat noteren. Vandaag en morgen heb je de tijd voor de andere opdrachten en tijdens les 20 maken we de opdrachten helemaal af. Voordat je gaat lezen ga je als team overleggen welke opdrachten je vandaag gaat maken en de schrijver van de dag/week schrijft dit op bij planning. Na het lezen gaan jullie de memo's bespreken en daarna ga je met de opdrachten aan het werk. Denk aan de tips en tops die je gisteren gekregen hebt van de groep en gebruik die bij de opdrachten van vandaag."

tijd 10 minuten

klaar woordenlijst

2. Zelfstandig lezen: blz. 101 t/m 108 en memo's plakken op aanwijzingen voor het plan.

3. Maatjeswerk: memo's vergelijken.

tijd 10 minuten

klaar duo-lezen: blz. 107 t/m 108, woordenlijst bekijken en eventueel aanvullen

4. Teamopdrachten. Planning en uitvoeren van de opdrachten.

tijd 10 minuten

klaar teamwoordbon, woordenlijsten aanvullen
/// **Teamdoel samenwerkbaarheid bereikt: punten.**

AFRONDING

GH 1. **Teamopdracht.** Geef de teams tijd voor overleg over de samenwerking en planning, noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten en het samenwerken. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerkdoel dat de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.

GH 2. **Woorden van de week.** “Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep.” **Geef elk team een woord van de week, geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Elk team dat het woord goed raadt of woord goed uitlegt: punten.**
///

terugblik - woorden van de week
- lezen en teamopdrachten
- punten en feedback

facultatief - bespreken van de teamwoordbonnen en bepalen van de punten

vooruitblik - woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

Les 18

Lesdoel: - De leerlingen kunnen met behulp van de verhaalkaart een samenvatting schrijven van het hoofdstuk 'Het grote gevecht'.

Materialen: - 'De Gorgels' blz. 109 t/m 115
- werkschrift les 16-20
- teamboekje les 16-20
- kopieerblad 'raadsels', les 18

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- teamopdrachten met samenvatten

vooruitblik - woorden van de week
- teamopdrachten met samenvatten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.

tijd 5 minuten
klaar maatje helpen, woordenlijst

GH
→
///
2. Woorden van de week. "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer met punten. Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.**

3. Woordenlijst/bonnen. "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen met behulp van de verhaalkaart een samenvatting schrijven van het hoofdstuk 'Het grote gevecht'.

GH
1. Uitleg. "Tijdens les 16 en 17 hebben we gelezen over wat Melle allemaal nodig heeft voor zijn plan en welke Gorgels hem gaan helpen. Vandaag gaan we lezen of zijn plan ook echt gaat lukken. Wat denken jullie, zal Melle erin slagen om alle Brutelaars te verjagen?" **Geef een paar leerlingen de beurt.** "Vandaag gaan jullie het hoofdstuk 'Het grote gevecht' samenvatten met behulp van de verhaalkaart. Deze verhaalkaart kennen jullie nog van E5." **Laat de verhaalkaart van E5/M6 zien op het digibord (website Success for All/ algemene materialen M6).**

2. Modeling. "Straks ga je zelf op zoek naar de aanwijzingen voor de verhaalkaart door tijdens het lezen op memo's te plakken. Ik doe voor hoe je dit het beste kunt aanpakken. Ik weet inmiddels goed uit welke onderdelen de verhaalkaart bestaat. Deze onderdelen houd ik goed in mijn hoofd. Op de verhaalkaart in het teamboekje staat dat ik naast de personen ook 'wezentjes' op mag schrijven." **Lees de eerste zin op blz. 109 voor.** "Ik kan gelijk een memo plakken op 'Waakgorgels-in-opleiding' en op 'het laatste duin voor het strand'. Deze kan ik straks opschrijven bij 'personen/wezentjes' en bij het onderdeel 'waar'." **Lees de rest van blz. 109 voor.** "Ik lees dat de Gorgels de krabben loslieten op Melle's teken. Hier is ook een

afbeelding bij. Hier plak ik een memo bij, want ik denk dat dit een belangrijke gebeurtenis is. Er worden veel Brutelaars gegrepen door de scharen van de krabben.

Jullie gaan nu zelf het hoofdstuk verder lezen. De onderdelen van de verhaalkaart houd je goed in je hoofd. Elke keer als je een aanwijzing voor de verhaalkaart leest, plak je daar een memo op. Je kunt voor verschillende onderdelen verschillende kleuren memo's plakken. Vandaag gaan jullie alleen het hoofdstuk 'Het grote gevecht' samenvatten, het hoofdstuk 'De Gorgelstorm' lees ik straks aan jullie voor. Als je tot en met bladzijde 112 hebt gelezen, ga je met je maatje de memo's vergelijken en samen met je team bedenk je een compleet antwoord bij het onderdeel van de verhaalkaart."

NB *Het kan voorkomen dat de tekst op sommige onderdelen geen antwoord biedt. Geef aan -nadat de kinderen tot deze conclusie zijn gekomen- dat ze zelf een passend antwoord mogen verzinnen. Zie ook handleiding: 'Antwoorden bij het teamboekje'.*

2. Zelfstandig lezen: blz. 109 t/m 112 en memo's plakken bij onderdelen van de verhaalkaart.

tijd 10 minuten

klaar woordenlijst

3. Maatjeswerk: memo's vergelijken.

tijd 10 minuten

klaar duo-lezen: blz. 111 t/m 112, woordenlijst bekijken en eventueel aanvullen

4. Teamopdrachten. Planning en uitvoeren van de opdrachten.

5. Groep. Wissel de aanwijzingen uit en bespreek met de groep. Schrijf de antwoorden kort op in de verhaalkaart op het digibord en vat het geheel samen.

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

tijd 10 minuten

klaar teamwoordbon, woordenlijsten aanvullen

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

GH **1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg over de samenwerking en planning, noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten en het samenwerken. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerkdoel dat de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.**

GH **2. Voorspellen. "Wat zal er gebeuren met de vrouwen-Gorgels denken jullie?" GH. Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje/nummer wie een beurt krijgt. Waardeer een goede samenwerking en leg uit dat het team daarom de punten krijgt. Lees blz. 113 t/m 115 voor.**

3. Woorden van de week. "Nu gaan we met alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met raadsels. Lees de zinnen goed door en raad welk woord van deze week het best past bij deze zin."

facultatief **Voordat de antwoorden besproken worden in de groep kunnen de leerlingen eerst hun antwoorden vergelijken met hun maatje.**

Laat de leerlingen per raadsel steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen.

terugblik

- teamopdrachten met samenvatten
- woorden van de week
- punten en feedback

voorblik

- toets
- voorbereiden op de schrijfpdracht

Les 19

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'De Gorgels' blz. 116 t/m 118
- werkschrift les 16-20
- toetsboekje, toets les 19
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:
- Tips en Tops
- logboekje
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- teamopdrachten met samenvatten

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst of de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 116 t/m 118 en maken van de vragen.

tijd 20 minuten
klaar woordenlijst verder afmaken, stillezen

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een verhaal schrijven over hoe de Gorgels met hulp van Melle alle Brutelaars verjagen.

GH **1. Uitleg.** "Tijdens de afgelopen lessen hebben we ontdekt wat Melle's grote plan was. Tijdens les 18 hebben jullie een verhaalkaart ingevuld. We zouden nu de verhaalkaart kunnen aanvullen met de oplossing. Wat was de oplossing die de vrouwen-Gorgels bedachten?" **GH. Geef tijd voor overleg en het komen tot een teamantwoord.**

"De vrouwen-Gorgels maakten een wervelstorm en de Brutelaars vielen terug in het water. Ook zouden we nog een vierde gebeurtenis kunnen toevoegen. Wat gebeurde er met de laatste Gorgels in het water?" **GH. Geef tijd voor overleg en het komen tot een teamantwoord.**

"Melle gooit bijna vijftig haringen in de zee, waar zeehonden op afkomen. De Brutelaars wisten niet hoe hard ze weg moeten zwemmen."

GH **2. Opdracht.** “Morgen lezen we dat Melle de opdracht van zijn vader krijgt om dit verhaal op te schrijven en wij gaan hem daarbij helpen. We hebben inmiddels alle informatie over het plan van Melle, maar het verhaal heeft nog geen titel. Welke titel zou goed bij het verhaal over het plan van Melle passen? Overleg dat in je team.” **Geef tijd voor overleg en het komen tot een teamantwoord. Bespreek met elkaar wat een goede titel kan zijn.** “Als je de titel hebt kun je beginnen met het verhaal. Van alle aanwijzingen die jullie deze week hebben gevonden moeten jullie mooie zinnen maken. En alle zinnen bij elkaar moeten een mooi verhaal worden. Probeer te voorkomen dat het een opsomming van gebeurtenissen wordt, maar dat de zinnen mooi ‘lopen’. Dit kun je doen door woorden als ‘en toen’ te vermijden en voegwoorden toe te voegen aan het verhaal, zoals ‘maar’, ‘want’, ‘dus’, of ‘omdat.’ Je maakt dan weer samengestelde zinnen, zoals we in les 9 geoefend hebben. Soms ben je aan het einde van een regel aanbeland en past het woord er net niet meer op. Wat kun je dan doen?” **DDU.** “Als een woord net niet meer op de regel past, mogen we dit woord afbreken en een streepje zetten. Maar je mag een woord niet zomaar op elke plek afbreken. Om dit goed te doen, verdeel je het woord in lettergrepen. Bijvoorbeeld ‘Gor-gels’. Als het woord een basiswoord bevat, breek je het daar af. Bijvoorbeeld ‘Gorgelbessen-poeder’. Of ‘Gorgel-bessenpoeder’. Jochem Myjer breekt in het boek ook regelmatig woorden af, om de zin mooier op een regel te laten passen.”

tip *Laat de leerlingen hier voorbeelden van opzoeken, bijv. ‘ver-wijderd’ of ‘kei-harde’ (blz. 116). Op de afvinklijst staan de stappen om te komen tot een verhaal. Gebruik de verhaalkaart en denk ook aan de oplossing en de extra gebeurtenis waar we het net over hebben gehad.”*

tijd 10 minuten

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

1. Logboekje. “Vertel om de beurt wat je deze week hebt gelezen en welke opdracht je hebt gemaakt. Vertel er ook bij hoe dat ging.”

tijd 5 minuten

tip *Observeer of de maatjes goed overleggen en of iedereen een opdracht gemaakt heeft.*

tip *Teamdoel samenwerkbaarheid bereikt: punten.*

tip *Bespreek eventueel alvast de opdrachten voor volgende week.*

2. Opdracht. “De vorige keer hebben we op het bord geschreven wie van jullie vandaag uit zijn (thuis)leesboek gaat voorlezen. Eerst vertel aan je teamleden gaat vertellen waar je boek over gaat. Tijdens het lezen luisteren je teammaatjes goed naar jou.”

3. Voorlezen aan het team. Geef de leerlingen de tijd om hun stukje voor te lezen.

tijd 10 minuten

4. Tips en Tops. De teamleden vullen nu hun lijstje met Tips en Tops in. “Vertel nu aan elkaar waarom je een tip of een top gegeven hebt en leg goed uit waarom.”

tijd 10 minuten

5. Groep. Bespreek hoe het gegaan is met de opdrachten. Als er problemen waren (bijvoorbeeld iemand had de opdracht niet gemaakt) bedenk dan met elkaar daar oplossingen voor. Geef punten voor ‘Maak de opdracht af’.

/// tip *Wie dat wil mag voorlezen aan de groep. De groep kan dan tops geven.*

FACULTATIEF: TECHNISCH LEZEN

Doel: De leerlingen kunnen woorden met een leesmoeilijkheid correct en vloeiend lezen.

1. Uitleg. “Elke week lezen we ook woordrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Dit zijn woorden uit het verhaal die een leesmoeilijkheid hebben, zoals bijvoorbeeld woorden met een -c-, woorden met -eau, hele lange woorden of leenwoorden uit het Engels of Frans. Hoe vaker je een woord leest, hoe makkelijker en sneller je de woorden kunt lezen als je ze een volgende keer tegenkomt.”

2. Lees de woorden van les 19 in het teamboekje hardop voor. Lees ze daarna in koor.

3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 controleert of de woorden goed gelezen worden. Wisselen van beurt.

tijd   5 minuten
→   **Noteer welke leerlingen de rijtjes correct en vloeiend kunnen lezen (kopieerblad 'vloeiend lezen').**

AFRONDING

---

terugblik   - toets
                          - voorbereiding op de schrijfofdracht
                          - punten en feedback

facultatief   **Brain Game naar keuze**

voortblik   - schrijfofdracht
                          - inleveren van de woordenlijsten
                          - team van de week

Les 20

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen een verhaal schrijven over hoe de Gorgels met hulp van Melle alle Brutelaars verjagen.
  - De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ik heb opgedaan de voorspellingen beoordelen en aanvullen.

- Materialen:**
- 'De Gorgels' blz. 119 t/m 132
  - teamboekje les 16-20
  - kopieerblad schrijfofdracht les 20

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- toets
  - voorbereiding op schrijfofdracht

- vooruitblik**
- schrijfofdracht
  - inleveren woordlijsten
  - team van de week

WOORDEN VAN DE WEEK

- 1. Opdracht.** Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde en de betekenisvolle zinnen met de woorden opgeschreven hebben.
- 2. Inleveren van de woordenlijst.** "Vandaag levert iedereen zijn woordenlijst in. Ik ga deze lijst nakijken. Als een lijst goed ingevuld is, met woorden met de juiste betekenis en betekenisvolle zinnen, verdient het team punten. Het is natuurlijk een prestatie van jullie allemaal, omdat jullie als team goed samenwerken."

TEAMOPDRACHTEN: AFMAKEN EN VERHAAL SCHRIJVEN

Doel: De leerlingen kunnen een verhaal schrijven over hoe de Gorgels met hulp van Melle alle Brutelaars verjagen.

- 1. Voorlezen: blz. 119 t/m 132.**
  - 2. Uitleg.** "Vandaag hebben we de tijd om de opdrachten af te maken en het verhaal over Melle's plan schrijven. Tijdens les 19 hebben we al een titel bedacht. De verhaalkaart gaat ons vandaag helpen om een mooi verhaal te schrijven. Op de afvinklijst uit het teamboekje vind je de stappen die je moet nemen voor het maken van een verhaal. Overleg nu welke opdrachten jullie nog verder af moeten maken en waar jullie eerst mee aan het werk willen." **Geef tijd voor overleg.** "Elk team gaat nu aan het werk. Zorg ervoor dat je de opdrachten allemaal afkrijgt en dat iedereen weet wat jullie bij de opdrachten geschreven hebben."
- tip** *Herhaal eventueel de uitleg over samengestelde zinnen en het afbreken van woorden (les 9 en les 19).*
- 3. Opdracht: opdrachten van de week, het schrijven van een verhaal over het plan.**
- tijd** 25 minuten
- klaar** voorbereiden op de presentatie, illustratie bij het verhaal maken
- ///** **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**
- 4. Presentatie van het verhaal.** "Jullie gaan nu als team het verhaal presenteren aan de groep. Overleg hoe jullie het gaan presenteren en zorg ervoor dat iedereen mee helpt."
- tijd** 5 minuten
- 5. Laat de teams de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tips&Tops geven. De teams kunnen deze tips en tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week.**
- tijd** 15 minuten

tijd
///

6. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") voor de volgende week.

5 minuten

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

TERUGBLIK OP VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze hebben opgedaan de voorspelling beoordelen en aanvullen.

1. Uitleg. "Het boek is nu uit en nu kunnen we gaan kijken welke voorspellingen echt uit zijn gekomen. Voorspellingen kunnen uitkomen, maar het is natuurlijk helemaal niet raar dat ze soms ook niet uitkomen. De schrijver kan je bijvoorbeeld op een verkeerd been hebben gezet."

2. Opdracht. "We gaan eerst kijken naar wie. We hebben voorspeld dat het boek gaat over (*vul aan wat het antwoord van de groep was*). Hebben we het juist voorspeld?" **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen.** "Dan gaan we nu kijken naar de plek. Waar speelt het verhaal zich af? We dachten dat het verhaal zich afspeelt op een eiland. Klopt dit met wat we nu gelezen hebben?" **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. Ga zo alle punten van de voorspelling langs en laat de teams overleggen welke argumenten ze hebben of iets te veranderen of de voorspelling zo te laten staan.**

tip *Als leerlingen moeite hebben met het vinden van argumenten, model dan voorbeelden van argumenten op basis van aanwijzingen in het boek.*

3. Afronding. "De afgelopen weken hebben we steeds gekeken naar onze voorspellingen en die hebben we vergeleken met het verhaal. Door dit aldoor te doen hebben we de lijn van het verhaal gevolgd en een samenvatting gemaakt van het verhaal."

AFRONDING

facultatief
///

1. Schatkist. Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. **Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon betekenisvol is. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord en een betekenisvolle zin goed op de woordbon zijn ingevuld. Besteed extra aandacht aan de zinnen, doe eventueel hardop denkend voor wat een zin betekenisvol maakt.**

2. Woordenlijst. "Vandaag levert iedereen de woordenlijst en de teamboekjes in. Deze wordt nagekeken en de punten worden opgeteld bij de punten van jullie teamlijst."

tip *Bij het nakijken van de woordenlijsten is het van belang om te letten of ieder teamlid de juiste bladzijden genoteerd heeft en een betekenisvolle zin heeft bedacht bij elk woord. Gebruik deze informatie om volgende week de instructie toe te spitsen op dat waar de meeste leerlingen moeite mee hebben. Als (bijna) alle leerlingen in staat zijn om betekenisvolle zinnen te formuleren, dan kunnen de eisen aan de zinnen wat verhoogd worden (bijvoorbeeld door te stellen dat het een zin moet worden met een duidelijke wie-/waar-/wanneerdeel of met bijvoeglijke naamwoorden).*

3. Terugblik. "Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en .... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken." **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** "Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen." **Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als 'team van de week'. Maak het team van de week bij les 6 bekend.**

4. Vooruitblik. "De volgende keer lezen we verder in een nieuw boek."

GH
///

Antwoorden bij het teamboekje

Les 1-5

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week	
Opdracht 1	Zoek de woorden van de week op in het (spreek-)woordenboek en noteer de betekenis volgens het woordenboek.
Antwoord 20 punten per juiste betekenis	Afhankelijk van welk woordenboek er gebruikt is, maar de betekenissen moeten overeenkomen met de betekenissen uit het overzicht van de woorden van de week.

Opdracht 2	Samengestelde woorden (+10 bonuspunten)
3 x 20 punten	het fluitconcert, de straaljager, het gaspedaal
3 x 10 punten	Een samengesteld woord kan ook los gebruikt worden: fluit - concert straal - jager gas - pedaal

Opdracht 3	Woord en betekenis (+4 bonuspunten)
8 punten per woord	Het woord is goed geschreven (en het basiswoord is gevonden).
8 punten per betekenis	De betekenis is goed en duidelijk omschreven.
8 punten per betekenisvolle zin	De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer. of De illustratie maakt duidelijk wat de betekenis is van het onderwerp en ziet er verzorgd uit.

Klaaropdracht	
per teambon	
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> • het antwoord is correct • het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) Voorbeeld: 'De richting is de kant die je op gaat of wilt.'
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> • het antwoord is correct • het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) Voorbeeld: 'De kant die je op gaat of wilt.'
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> • het antwoord is correct • het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) Voorbeeld: 'Kant.'

Antwoorden bij de teamvragen	
Opdracht 1	'Witte Stinkverf'
Antwoord:	De poep van de zeemeeuwen lijkt op witte stinkverf
Mogelijke aanwijzingen:	- Melle maakt op blz. 17 de vergelijking met witte stinkverf. - Witte stinkverf lijkt op meeuwenpoep want het is allebei wit en geeft vlekken. - Melle noemt ook een verschil. Het verschil is dat witte verf niet zo stinkt als meeuwenpoep.
Opdracht 2	Gevoelens Melle
Antwoord:	Melle voelt zich geschrokken nadat hij met zijn vader heeft gepraat.
Mogelijke aanwijzingen:	- Blz. 18: 'Melle schrok van de reactie van zijn vader. Hij kende papa helemaal niet zo.' - De vader van Melle werd rood en zelfs een beetje boos.

Opdracht 3	'De dode diertuin'
Antwoord:	De opgezette dieren in museum Naturalis lijken op een dode diertuin.
Mogelijke aanwijzingen:	<ul style="list-style-type: none"> - Op blz. 23 vergelijkt Melle Museum Naturalis met een dode diertuin, omdat er allemaal opgezette dieren staan. Melle's vader werkt hier. - Er staan allemaal dode dieren bij elkaar en sommigen zijn zo mooi opgezet, dat ze net echt lijken.
Opdracht 4	In twee of drie zinnen vertellen wat er tijdens de zoektocht naar het boek gebeurde.
Mogelijk antwoord:	's Avonds gaat Melle op onderzoek uit in de werkkamer van papa. Hij vindt uiteindelijk een boek dat 'Het Boek der Nederlandse Gorgels en Brutelaars' heet.

Schrijfoopdracht	
Opdracht 1	Maak een poster waarin het figuurlijke taalgebruik duidelijk wordt.
20 punten 20 punten 20 punten 20 punten 20 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De betekenis van de uitdrukking is juist. • De illustratie geeft duidelijk aan wat er met de uitdrukking bedoeld wordt. • Er zijn details uit het boek gebruikt om de betekenis te verduidelijken. • De woorden en zinnen zijn juist geschreven. • De poster ziet er verzorgd uit.

Les 6-10

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (teambonnen)	
per teambon	Zie week 1.

Antwoorden bij de teamvragen	
Opdracht 1	Zoek de woorden van les 1/2/3 op in het woordenboek en noteer de betekenis volgens het woordenboek.
antwoord	Afhankelijk van welk woordenboek er gebruikt is, maar de betekenissen moeten overeenkomen met de betekenissen uit het overzicht van de woorden van de week.
Opdracht 2	N.B. het doel van deze zoekopdracht is dat de leerlingen ervaring opdoen met het geven van zoekopdrachten en ervaren dat opzoeken op een site niet zo makkelijk is en vaak verwarring geeft.
	Zoek de woorden de borstkas / de pilaar op bij de site www.wikikds.nl en noteer de bijzonderheden.
de borstkas	(bij skelet) De borstwervels, de ribben (nr. 18) en borstbeen (nr. 10) vormen samen de borstkas. Als je borstkas intypt, dan krijg je allerlei pagina's waarop het woord 'borstkas' voorkomt. Het is dus lastiger om de betekenis te vinden.
de pilaar	(bij kolom) Een kolom is iets dat verticaal staat. Het wordt soms gebruikt als ander woord voor zuil of pilaar. Rijen (horizontaal) en kolommen (verticaal) worden gebruikt in tabellen. Als men spreekt over een kolom water, dan is dat een 'openstapeling' van water. Ook hier is de betekenis lastiger te vinden omdat er zoveel pagina's gegeven worden.

Antwoorden bij voorspellen	
Opdracht 1	
Totaal: max. 100 punten	Voorspel wie er met 'de anderen' wordt bedoeld in het verhaal.
15 punten 10 punten 15 punten	Voor het lezen: <ul style="list-style-type: none"> - Leerlingen bedenken wat ze al weten. - De illustraties in het boek zijn bekeken. - De woordweb is ingevuld met de voorspellingen. Na het lezen:

15 punten	- De voorspellingen zijn gecontroleerd.
15 punten	- Er is beschreven waarom de voorspelling wel/niet uitkwam.
15 punten	- Het antwoord bestaat uit complete zinnen.
15 punten	- De informatie komt overeen met de tekst.
Antwoord	Met 'de anderen' worden de Brutelaars bedoeld. - (dit is pas te beantwoorden nadat de leerlingen blz. 37 hebben gelezen). Het boek van papa heet 'Het boek der Nederlandse Gorgels en Brutelaars'. - blz. 25.
Opdracht 2	Voorspel wat er gebeurt als de 'r in de maand' zit.
15 punten	Voor het lezen: - Leerlingen bedenken wat ze al weten.
10 punten	- De illustraties in het boek zijn bekeken.
15 punten	- De woordweb is ingevuld met de voorspellingen.
15 punten	Na het lezen: - De voorspellingen zijn gecontroleerd.
15 punten	- Er is beschreven waarom de voorspelling wel/niet uitkwam.
15 punten	- Het antwoord bestaat uit complete zinnen.
15 punten	- De informatie komt overeen met de tekst.
Antwoord	Als de 'r in de maand' zit, komen de Brutelaars. Als deze in je mond blazen, word je ziek (dit is pas te beantwoorden nadat de leerlingen blz. 38 en 39 hebben gelezen).
Opdracht 3	Voorspel aan de hand van de titel wat Melle gaat doen.
15 punten	Voor het lezen: - Leerlingen bedenken wat ze al weten.
10 punten	- De illustraties in het boek zijn bekeken.
15 punten	- De woordweb is ingevuld met de voorspellingen.
15 punten	Na het lezen: - De voorspellingen zijn gecontroleerd.
15 punten	- Er is beschreven waarom de voorspelling wel/niet uitkwam.
15 punten	- Het antwoord bestaat uit complete zinnen.
15 punten	- De informatie komt overeen met de tekst.
Antwoord	Melle gaat met zijn klas naar Museum Naturalis (dit is pas te beantwoorden nadat de leerlingen blz. 40 en 41 hebben gelezen).
Opdracht 4	Zal Melle het boek met de gele briefjes kunnen pakken? Waarom wel of niet?
15 punten	Voor het lezen: - Leerlingen bedenken wat ze al weten.
10 punten	- De illustraties in het boek zijn bekeken.
15 punten	- De woordweb is ingevuld met de voorspellingen.
15 punten	Na het lezen: - De voorspellingen zijn gecontroleerd.
15 punten	- Er is beschreven waarom de voorspelling wel/niet uitkwam.
15 punten	- Het antwoord bestaat uit complete zinnen.
15 punten	- De informatie komt overeen met de tekst.
Antwoord	Melle kan het boek niet pakken, omdat hij met de hele klas is (dit is pas te beantwoorden nadat de leerlingen blz. 44 hebben gelezen).
Opdracht 5	Wat zal er achter de rode deur zitten?
15 punten	Voor het lezen: - Leerlingen bedenken wat ze al weten.
10 punten	- De illustraties in het boek zijn bekeken.
15 punten	- De woordweb is ingevuld met de voorspellingen.
15 punten	Na het lezen: - De voorspellingen zijn gecontroleerd.
15 punten	- Er is beschreven waarom de voorspelling wel/niet uitkwam.
15 punten	- Het antwoord bestaat uit complete zinnen.
15 punten	- De informatie komt overeen met de tekst.
Antwoord	Dit weten we nog niet (dit is pas te beantwoorden nadat de leerlingen blz. 61 hebben gelezen).

Schrijfopdracht	
Opdracht 1	Schrijf een brief aan Melle's vader waarin je hem vraagt om meer duidelijkheid.
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een aanhef. • Er worden minimaal twee verschillende argumenten genoemd. • Er is overtuigend geschreven. • Het taalgebruik is netjes. • De brief eindigt met de vraag om meer duidelijkheid rondom de Gorgels. • De woorden en zinnen zijn juist geschreven. • Interpunctie wordt op de juiste manier gebruikt.
20 punten	
20 punten	
15 punten	
15 punten	
10 punten	
10 punten	

Les 11-15

Antwoorden bij de opdrachten bij woorden van de week	
Opdracht 1	Zoek de woorden van de week op in het (spreek-)woordenboek en noteer de betekenis volgens het woordenboek.
Antwoord	Afhankelijk van welk woordenboek er gebruikt is, maar de betekenissen moeten overeenkomen met de betekenissen uit het overzicht van de woorden van de week.
Opdracht 2	Spreekwoorden
Geen tijd te verliezen	Zo snel mogelijk met iets beginnen omdat er weinig tijd is.
Opdracht 3	Woorden die te maken hebben met eilanden
de haven	Op een eiland heb je altijd een haven, omdat je vaak met een boot naar het eiland gaat.
de veerboot	De veerboot brengt de vakantiegangers naar het eiland.
de geul	In de Waddenzee zijn geulen waardoor bijvoorbeeld de veerboot kan varen bij eb.
de vin	De vin is iets wat een bij een vis hoort. Een vi zwemt in de zee en om een eiland heen is ook de zee (met vissen met vinnen).

Antwoorden bij de teamvragen	
Opdracht 1	Op deze bladzijde staat dat Melle het boek met de gele briefjes pakt. Wat staat in dat boek dat kan helpen om Bobba beter te maken?
Antwoord 20 punten	In dat boek staan allerlei Brutelaars, maar niet de Brutelaar die Bobba gebeten heeft. Dus ze weten nog niet wat kan helpen om Bobba beter te maken.
Opdracht 2	Als papa hoort dat Bobba gebeten is door een Brutelaar, schrikt hij. Wat kan er volgens Melle's vader gebeuren met een Gorgel als hij door een Brutelaar wordt gebeten?
Antwoord 20 punten	Volgens papa kan een Gorgel overlijden als hij door een Brutelaar gebeten is.
Opdracht 3	Welk medicijn krijgt Bobba? Waar kun je het medicijn vinden en hoe moet je dit medicijn toedienen?
Antwoord 20 punten	Bobba krijgt het sap van cranberry's. Deze besjes kun je vinden in de duinen en je moet een beetje sap in de mond van de Gorgel druppelen (en veel laten slapen).
Opdracht 4	Een opzoek- en een nadenkvraag bedenken bij het hoofdstuk 'Helemaal alleen.'
Antwoord 20 punten per vraag	<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i>

Schrijfofdracht	
Opdracht 1	Informatieposter 'de Groenlandse Brutelaar' (10 bonuspunten)
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het uiterlijk van de Groenlandse Brutelaar wordt beschreven (zie blz. 38/50). • De Brutelaar spuugt in de mond van kinderen waardoor ze ziek worden (blz. 39). • Een Brutelaar ruikt naar vieze zweetvoeten. • Als een Brutelaar je bijt dan word je erg ziek. • Elke Brutelaar kan een andere pijn veroorzaken (blz. 59). • De Brutelaar die Bobba beet is een Groenlandse Brutelaar en uitgestorven sinds 1977. • De poster ziet er verzorgd uit.
20 punten	
10 punten	
10 punten	
10 punten	
10 punten	
10 punten	

Les 16-20

Antwoorden bij de opdrachten bij woorden van de week	
Opdracht 1/2	Zoek de woorden van de week op in het (spreek-)woordenboek en noteer de betekenis volgens het woordenboek.
Antwoord	Afhankelijk van welk woordenboek er gebruikt is, maar de betekenissen moeten overeenkomen met de betekenissen uit het overzicht van de woorden van de week.
Opdracht 3	Opzoeken op de site www.wikikids.nl
de garnaal	bijzonderheden: Een garnaal is een <u>schelpdier</u> dat in de zee leeft en veel lijkt op een kreeft.
	

Antwoorden bij de teamvragen	
Opdracht 1 (9 bonuspunten)	In dit hoofdstuk staat dat Melle 10 dingen verzamelt en koopt voor zijn plan. Om welke materialen gaat het?
Antwoord	<ol style="list-style-type: none"> 1. twee grote stokken 2. een houten tonnetje 3. een groot papieren pak van de slager (vlees - salami) 4. vijf broden 5. een doos wasknijpers 6. drie grote emmers 7. een touw 8. een groot stuk papier 9. een pen
7 punten	
7 punten	
7 punten	
7 punten	
7 punten	
7 punten	
7 punten	
7 punten	
	In dit hoofdstuk staat dat Melle nog twee voorwerpen verzamelt. Om welke materialen gaat het?
7 punten	<ol style="list-style-type: none"> 1. zijn surfpak 2. een garnalennet
7 punten	
	In dit hoofdstuk staat dat Melle deze materialen nodig heeft om twee soorten dieren te verzamelen. Om welke dieren gaat het?
7 punten	<ol style="list-style-type: none"> 1. krabben (gevangen met de wasknijpers en salami) 2. garnalen (gevangen met de stokken en de netten)
7 punten	

Opdracht 2 (10 bonuspunten)	Maak een samenvatting van de voorbereiding van deel 2 van het Grote plan. Welke acties werden uitgevoerd voor de laatste voorbereidingen?
(mogelijke) antwoorden 10 punten 10 punten 10 punten 10 punten 10 punten 10 punten 10 punten 10 punten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Melle maakt een plattegrond. 2. In de nacht staan 213 Gorgels om de tent heen. 3. Melle legt het plan uit. 4. De Gorgels tillen de emmers op. 5. De Waakgorgels-in-opleiding hebben een eikenblad bij zich. 6. De bejaarden-Gorgels droegen een groot touw. 7. Melle pakt het houten tonnetje en zet Bobba op zijn hoofd. 8. Ze splitsen zich op in drie groepen (elke groep had een eigen emmer). 9. Melle geeft het teken.

Opdracht 3	In dit hoofdstuk lees je welk plan Melle had en ho het plan uitgevoerd wordt. Schrijf bij elke soort Gorgel op wat ze doen, waarmee en hoe het helpt om de Brutelaars weg te jagen.	
Antwoord 10 punten 2 x 5 punten 10 punten	Personen/wezentjes	Melle, alle Gorgels en de Brutelaars
	Waar en wanneer	Op de laatste duin voor het strand. In de nacht, tegen zonsopgang.
	Probleem	Hoofdprobleem: Er zijn een heleboel Groenlandse Brutelaars onderweg naar ons land (blz. 88). Probleem einde hoofdstuk: Een kleine groep Brutelaars klimmen uit het water en gaan richting de vrouwen-Gorgels.
20 punten	Gebeurtenis 1	De Waakgorgels-in-opleiding lieten alle krabben los. Veel Brutelaars werden door de krabbenscharen gegrepen.
20 punten	Gebeurtenis 2	De kinder-Gorgels gooiden stukjes brood naar beneden. De meeuwen pikten op de hoofden van de Brutelaars.
20 punten	Gebeurtenis 3	De vrouwen-Gorgels gooiden emmers met garnalen in de geul. De lepelaars kwamen hier op af en de Brutelaars vlogen in het rond.
10 punten	Oplossing	<i>De oplossing wordt (nog) niet gegeven. De kinderen mogen zelf een gepast antwoord verzinnen.</i>

Opdracht 1	Verhaal
Antwoord 10 punten 20 punten 20 punten 10 punten 20 punten 10 punten 10 punten	<p>Het verhaal moet in elk geval aan de volgende eisen voldoen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De titel past bij het verhaal. • De verhaalkaart is gebruikt bij het schrijven van het verhaal. • Het verhaal heeft een duidelijk begin en eind. • Er is gebruik gemaakt van een aantal voegwoorden. • Het wordt duidelijk hoe de Brutelaars worden verslaan. • Het verhaal wordt goed voorgelezen. • Het verhaal ziet er verzorgd uit.

Antwoorden bij toetsen

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	D, blz. 26 bovenaan
	2	C, blz. 26 bovenaan
	3	B, blz. 27 in het midden
	4	B, blz. 27 onderaan
	5	C, blz. 28 'Ruim het dan ook en keer netjes op'.
WS	6	kant die je opgaat of wilt
	7	met alle aandacht erbij
	8	<i>ter beoordeling van de leerkracht</i>
	9	D
	10	A

ANTWOORDEN LES 9 'De Gorgels'

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	C, blz. 49 bovenaan
	2	A, blz. 49 in het midden/onderaan
	3	B, blz. 50, onderaan
	4	D, blz. 51, 2 ^{de} regel
	5	B
WS	6	in een slecht humeur
	7	in zeer goede conditie
	8	<i>ter beoordeling van de leerkracht</i>
	9	A
	10	B

ANTWOORDEN LES 14 'De Gorgels'

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	B, blz. 83 bovenaan
	2	B, blz. 83 in het midden
	3	C, blz. 84 bovenaan
	4	B, blz. 84 in het midden (Bij die struik.....
	5	A, dit is in het verhaal al vaker gebeurd.
WS	6	Lichter worden.
	7	Bladzijden omslaan van een boek zonder dat je echt alle tekst leest.
	8	<i>ter beoordeling van de leerkracht</i>
	9	C
	10	D

ANTWOORDEN LES 19 'De Gorgels'

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	B, blz. 116 onderaan
	2	D, blz. 117 bovenaan
	3	C, blz. 118 bovenaan
	4	D, blz. 118 in het midden
	5	A, blz. 118 onderaan
WS	6	Niet duidelijk of onscherp.
	7	Ergens iets bij doen.
	8	<i>ter beoordeling van de leerkracht</i>
	9	B
	10	D

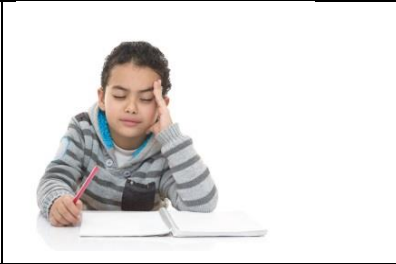

Kopieerbladen woordenschat en schrijfopdracht

Kopieerblad 'De Gorgels'.

Afronding les 3.

Opdracht: Kijk naar de woorden van de week. Vul achter de afbeelding het woord in dat het best past.

1.	 A top-down view of a person's feet in black shoes and grey trousers standing on asphalt. Three yellow arrows are painted on the ground, pointing left, up, and right.	
2.	 A young girl with dark hair, wearing a grey and white striped sweater, sits at a desk. She has a bored expression, resting her head on her hand while holding a red pencil over an open notebook.	
3.	 Two young women are looking at a smartphone together. The woman on the left has a shocked expression with her hand to her forehead, while the woman on the right looks concerned.	
4.	 A woman with short dark hair, wearing a dark blazer over a white collared shirt, is shouting with her mouth wide open and her hand raised to her ear.	
5.	 A taxidermy specimen of a marmoset monkey, a small primate with a long tail, is perched on a piece of wood.	
6.	 A man in a black and white striped referee shirt is making a hand gesture, holding his hands up in front of his chest.	

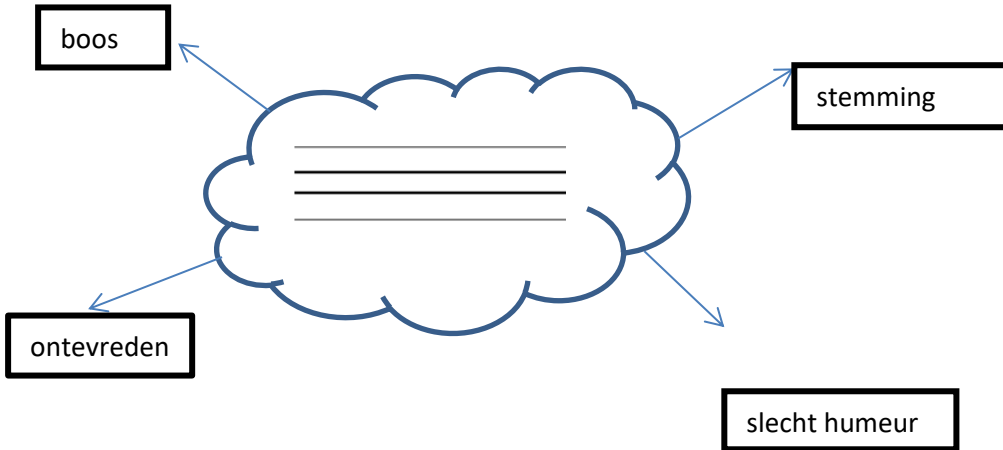

7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		

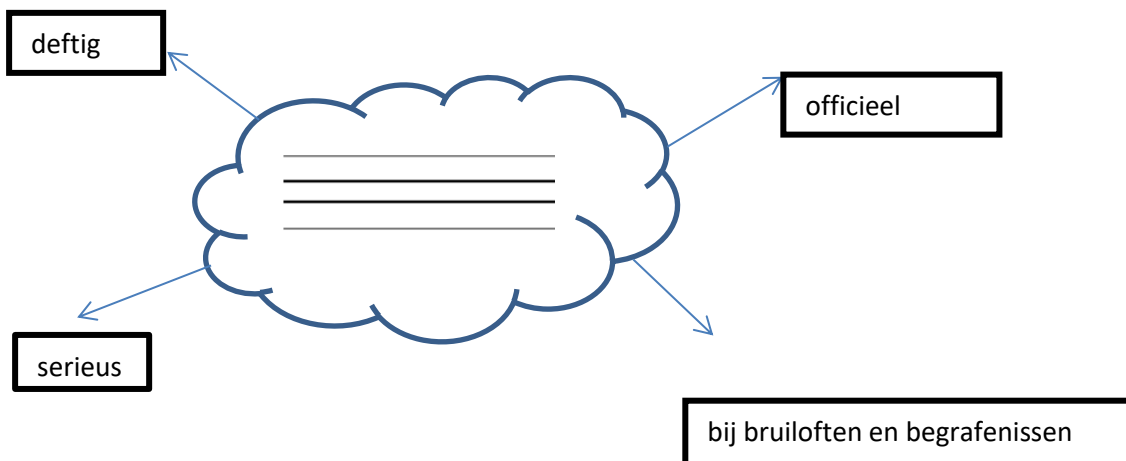
Kopieerblad 'De Gorgels'.

Afronding les 8.

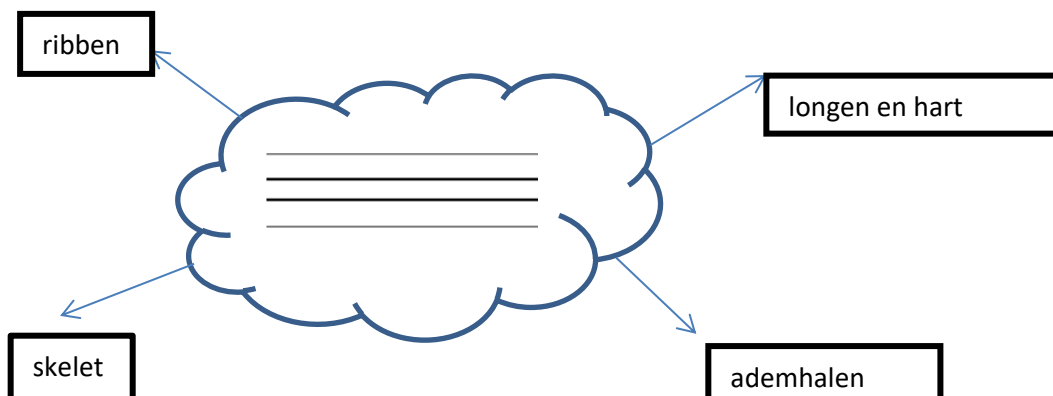
1. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

2. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

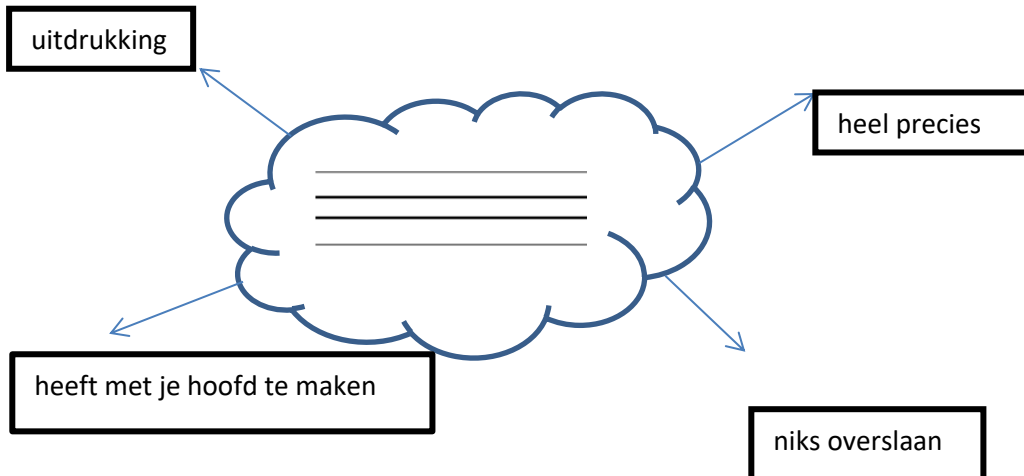
3. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

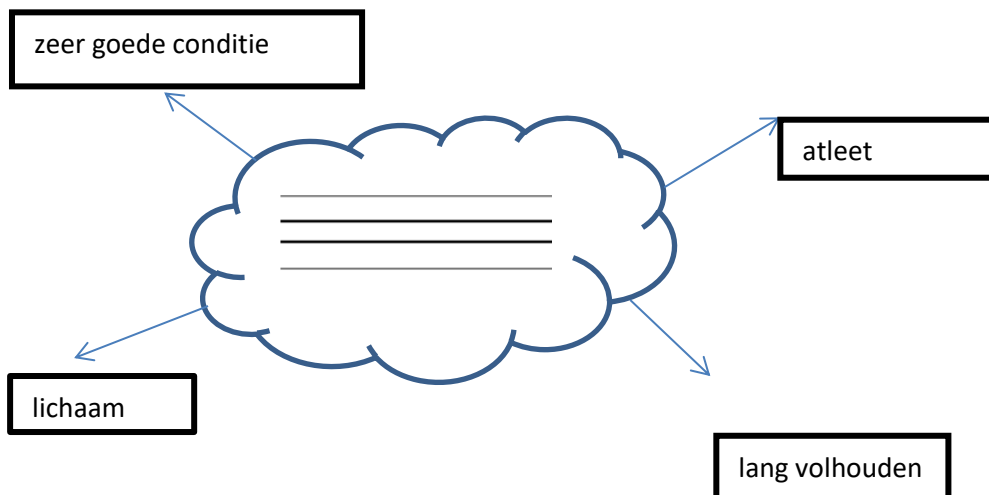
4. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

5. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

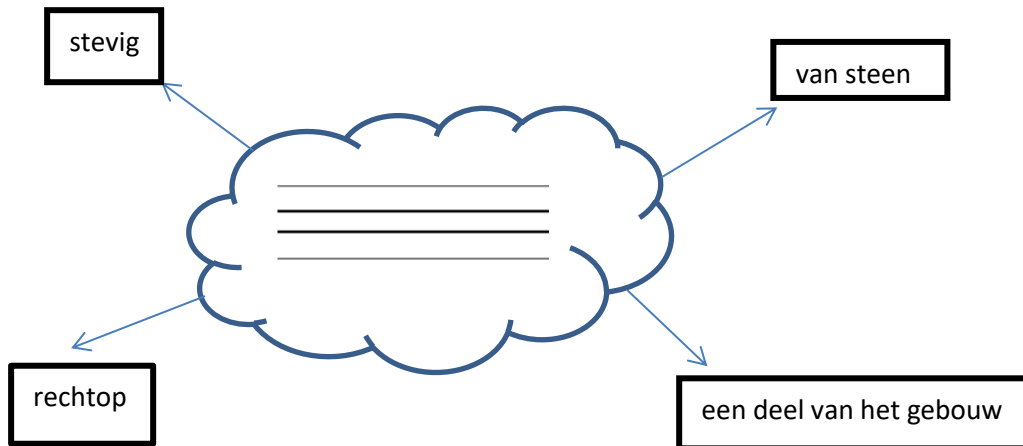
6. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

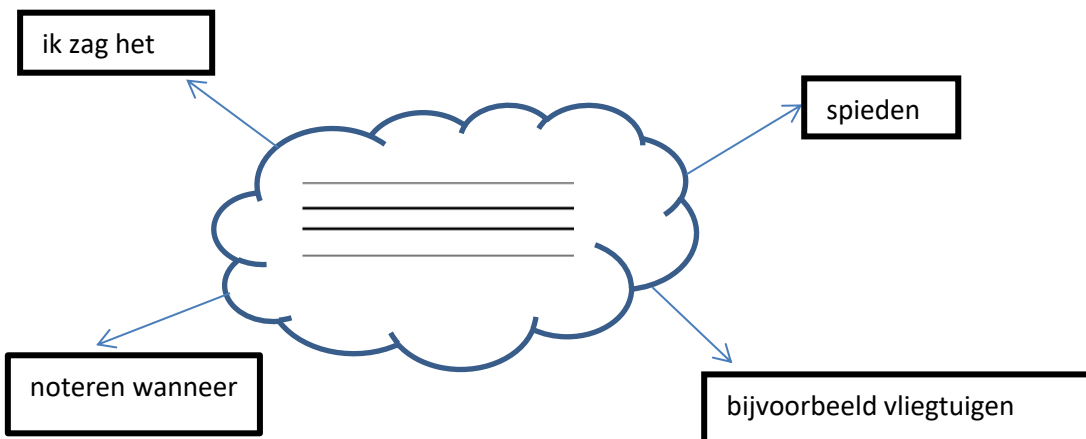
7. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

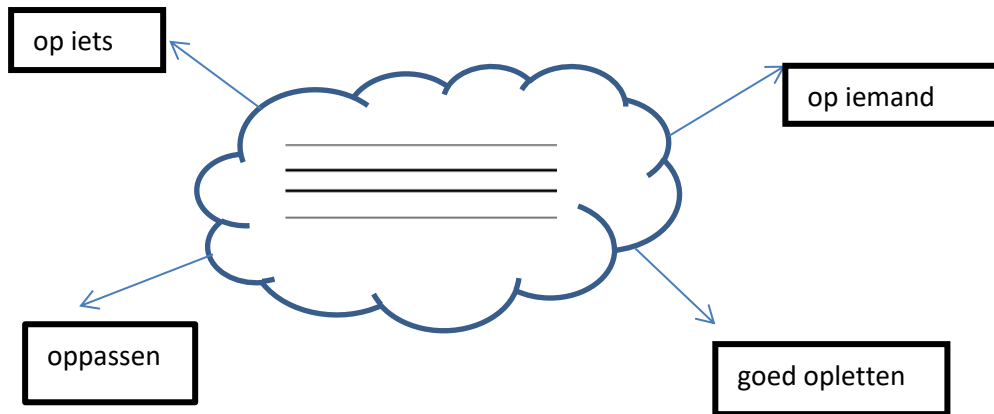
8. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

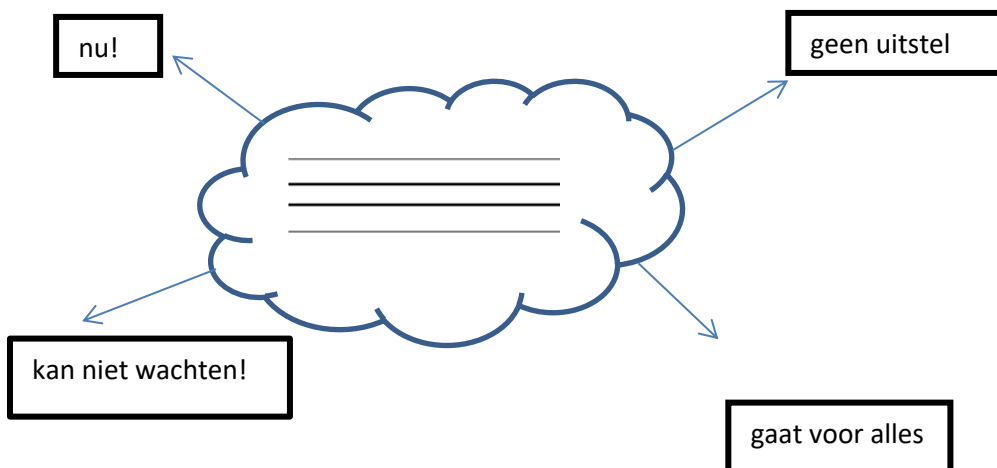
9. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

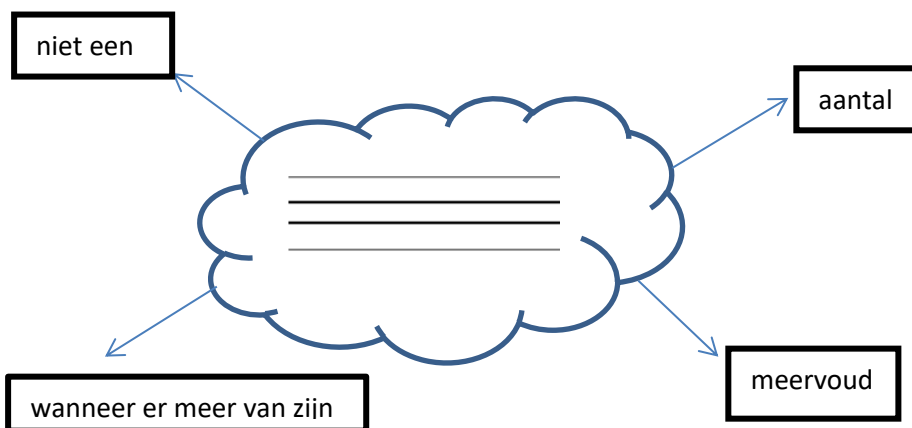
10. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

11. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

12. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

Kopieerblad 'De Gorgels',

Afronding les 13.

Opdracht: Kijk naar de woorden van de week. Vul achter de zin het woord in dat het best past.

1.	Toen ik door het boek ..... zag ik dat er geen plaatjes in stonden.	
2.	In het donker ..... de plaatjes van de planeten op die mama op de muur van mijn slaapkamer geplakt heeft.	
3.	Met zijn ..... kan de vis snelheid maken en sturen.	
4.	De ..... vaart twee keer per dag naar het eiland.	
5.	Omdat Hans' vinger tussen de deur is gekomen, is deze	
6.	Een boot in gevaar kan een lichtsein geven als het in gevaar is. Daar is een speciale ..... voor.	
7.	In de duinen kun je ..... vinden tegen de snijdende wind.	
8.	Toen mijn moeder haar hoofd stootte, ... van de pijn.	
9.	Als de veerboot toetert heb je ....., de boot vertrekt dan al snel.	
10.	Martijn heeft altijd een blauwe ..... aan, een klein stukje daarvan komt boven zijn spijkerbroek uit.	
11.	Soms moet de boot omvaren omdat de ..... te ondiep is om er door heen te varen.	
12.	In de ..... van een eiland liggen altijd veel vissersbootjes.	

Kopieerblad 'De Gorgels'.

Afronding les 18.

Opdracht: Kijk naar de woorden van de week. Vul achter het raadsel het woord in dat het best past.

1.	De stagiaire is een leerkracht in	
2.	Deze week zijn er al tien mensen tegen deze roestige spijker gelopen. De spijker heeft al veel mensen	
3.	Het water komt met een vaart de berg af . Het is een ..... beekje.	
4.	Elke keer als ik klaar ben met mijn verhaal, zegt hij nog iets. Hij wil er steeds iets	
5.	De vrouw lees op deze manier haar boek, ze hoor en ziet verder niks van haar omgeving.	
6.	Deze beestjes wonen in de zee, je kunt ze pellen en opeten.	
7.	Als ik mijn bril af doe, wordt de hele wereld.....	
8.	Ik ben de weg kwijt, maar gelukkig heb ik dit ding waar ik op kan kijken.	
9.	Als ik boomstammen aan elkaar bind, en het blijft drijven, dan heb ik een.....	
10.	Wat zijn er veel mieren dit jaar. Het ..... ervan.	
11.	Dit doe je als je niet van plan bent om iets te zeggen.	
12.	Poeh, poeh, nou dat doet me wel wat zeg!	

Naam team:

KOPIERBLAD SCHRIJFOPDRACHT NETVERSIE | LES 10

Naam team:

KOPIERBLAD SCHRIJFOPDRACHT NETVERSIE | LES 20

A series of horizontal lines for writing, starting from the top of the page and extending down to the bottom, with a gap in the lines near the bottom right corner.

Disclaimer

De inhoud van deze leerkrachthandleiding is het werk van Success for All - Nederland medewerkers van het GION, Rijksuniversiteit Groningen. De inhoud hiervan is vertrouwelijk en mag alleen gebruikt worden door scholen die toestemming hebben vanuit Success for All - Nederland om met deze handleiding te werken.
